

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
кафедра теорії і практики перекладу з англійської мови

**«Лексико-граматичні особливості перекладу англомовних ліцензійних угод
українською мовою»**

Кваліфікаційна робота
освітнього ступеня «бакалавр»
студентки 4 курсу бакалаврату
освітньої програми
«Германські мови та
літератури (переклад включно),
перша - англійська»,
спеціальність – 035.041 Філологія
Марія Віталіївна МОСКАЛЕНКО
Науковий керівник:
к.філол.н., доц. Наталія ГАЧ

«Допущено до захисту»
Протокол засідання
кафедри теорії і практики перекладу з англійської мови
протокол №13 від «03» червня 2024 року
завідувач кафедри _____ (підпис)
к.філол.н., ас. Олена ПІДГРУШНА

КИЇВ

2024

Анотація

Актуальність роботи полягає у висвітленні проблем, пов'язаних із перекладом ліцензійних угод. У роботі було розглянуто та проаналізовано лексичні та граматичні особливості юридичного дискурсу. Предметом дослідження слугували способи та методи відтворення цих особливостей українською мовою. Завданням цього дослідження є визначення специфіки перекладу лексики ліцензійних угод та лексико-граматичних труднощів, що виникають під час процесу перекладу юридичних текстів та дослідження способів та методів перекладу ліцензійних угод. Робота складається зі вступу, теоретичного та практичного розділів та висновків. Дослідження ґрунтується на компаративному аналізі англійських текстів та їхніх перекладах українською мовою, а також на їх зіставному аналізі частотності використання перекладацьких трансформацій. Отримані результати дослідження свідчать про те, що лексичні одиниці потребують підвищеної уваги через особливості ліцензійної угоди. З огляду на те, що ліцензійні угоди є досить розповсюдженим різновидом договорів, їм притаманні типові риси юридичних текстів. Переклад юридичних текстів представляє певні труднощі з погляду лексичних і граматичних елементів. Зокрема, з-поміж лексичних елементів ліцензійних угод можна виокремити спеціалізовану лексику, яка включає технічну та юридичну термінологію. Ліцензійні угоди вирізняються використанням формальної лексики з метою забезпечення максимально однозначного формулювання положень документа. Граматичні труднощі, з якими стикаються перекладачі при відтворенні тексту ліцензійної угоди, пов'язані з різницею між англійською та українською мовами. Чітка структура та складна граматики є характерною ознакою ліцензійної угоди. Тому перекладач має добре розумітися на цих тонкощах граматики, дотримуючись синтаксичної зв'язності та юридичної точності тексту. Одним із ключових аспектів перекладу ліцензійних угод є їх культурологічний зв'язок із країнами мови оригіналу та перекладу. Юридична складова документа залежить від юриспруденції цих країн. Успішний переклад ліцензійної угоди залежить від поєднання юридичних, технічних і перекладацьких знань.

Ключові слова: переклад, перекладацькі трансформації, граматичні особливості, лексичні особливості, дискурс, юридичний текст, ліцензійна угода.

Annotation

The relevance of the study is to highlight the problems associated with the translation of licence agreements. The paper examines and analyses the lexical and grammatical features of legal discourse. The subject of the study includes techniques and methods of reproducing

these features in Ukrainian. The aim of this study is to identify the specifics of translating the licence agreement vocabulary and lexical and grammatical difficulties that arise in the process of translating legal texts and to examine the techniques and methods of translating licence agreements. The paper consists of an introduction, theoretical and practical chapters, and conclusions. The research is based on a comparison of English texts and their translations into Ukrainian and their comparative frequency analysis regarding the use of translation transformations. The results of the study indicate that lexical items require additional attention due to the specifics of the licence agreement. Considering that licence agreements are a rather common type of contract, they have typical features of legal texts. Translation of legal texts poses certain challenges regarding lexical and grammatical elements. In particular, among the lexical elements of licence agreements, it is possible to distinguish specialised vocabulary, which includes technical and legal terminology. Licence agreements are characterised by the use of formal vocabulary in order to ensure the most unambiguous wording of the document's provisions. Grammatical difficulties encountered by translators when translating the text of a licence agreement are due to the differences between English and Ukrainian. A strict structure and complex grammar are a typical feature of a licence agreement. Hence, the translator has to be well versed in these grammatical intricacies, while maintaining syntactic coherence and legal accuracy of the text. One of the key aspects of translating licence agreements is its cultural connection with the countries of the source and target languages. The legal component of the document depends on the jurisprudence of these countries. Successful translation of a licence agreement depends on a combination of legal, technical and translation knowledge.

Keywords: translation, translation transformations, grammatical features, lexical features, discourse, legal text, licence agreement.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. Теоретичні засади перекладу ліцензійних угод.....	8
1.1. Ліцензійні угоди як різновид юридичного дискурсу.....	8
1.2. Особливості перекладу юридичного дискурсу.....	13
1.3. Відтворення англомовної спеціалізованої лексики в перекладі ліцензійних угод.....	16
1.4. Граматичні особливості перекладу ліцензійних угод.....	22
1.5. Узагальнена класифікація прийомів перекладу.....	27
Висновки до першого розділу.....	34
РОЗДІЛ 2. Аналіз лексико-граматичних аспектів перекладу англійських ліцензійних угод українською мовою.....	36
2.1. Аналіз частотності застосування перекладацьких трансформацій.....	36
2.2. Порівняльний аналіз перекладу ліцензійних угод.....	40
Висновки до другого розділу.....	44
ВИСНОВКИ.....	46
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	49
ДОДАТКИ.....	55

ВСТУП

Ліцензійна угода з кінцевим користувачем є юридично закріпленим документом, який нерідко ігнорується споживачами програмних забезпечень через відсутність української локалізації цього програмного продукту. Із розвитком електронних пристроїв з'явилася потреба у захисті інтелектуальної власності. Тому в сучасному світі глобалізації та діджиталізації підписання ліцензійних угод стало розповсюдженою практикою для багатьох користувачів багатьох технічних продуктів. Користуючись програмним забезпеченням, особа завантажує програми для своїх комп'ютерів, мобільних телефонів та інших пристроїв. Вони вимагають погодження на певні юридичні умови перед тим, як отримати доступ до цієї програми. Зміст цих документів має вкрай важливе значення, оскільки прийняття умов використання програми без детального ознайомлення загрожує помилковим встановленням зловмисного програмного забезпечення або випадковим порушенням користувачем встановлених умов. А це, в свою чергу, може призвести до неприємних наслідків.

Актуальність теми полягає в тому, що в епоху діджиталізації та глобалізації локалізація ліцензійних угод потребує значної уваги від перекладачів й перекладознавців. Адекватний переклад ліцензійних угод забезпечує успішну взаємодію між видавцем і споживачем цифрового продукту.

Чимало іноземних та українських дослідників займалися вивченням перекладу юридичного дискурсу. Серед них можна назвати такі імена, як Іщенко Н., Гончарова В., Клименко І. М., Зоренко І. С., Ганчук А. К., Левчук О. В., Роєнко, Л., Горлатова, О., Редько, С., Шумило І. І., Карпушина М. Г., Ходаковська О. О., Чепурна О. В., Алькарас Е., Готті М., Г'юз Б., Баклаженко Ю., Гнатюк О. та інші. Однак лише невелика кількість

мовознавців розглядали ліцензійні угоди у своїх працях: Ороско-Хуторан М., Патриція Анеса та інші.

Метою цієї роботи є виокремлення та дослідження особливостей найефективніших підходів до перекладу ліцензійних угод з англійської на українську мову.

Мета дослідження передбачає розв'язання таких **завдань**:

- визначити специфіку перекладу юридичної лексики на прикладі ліцензійних угод;

- охарактеризувати лексичні та граматичні труднощі перекладу англійських ліцензійних угод українською;

- дослідити способи та методи перекладу ліцензійних угод.

Об'єктом дослідження є лексико-граматичні особливості юридичного дискурсу, зокрема текстів ліцензійних умов.

Предметом дослідження є способи та методи відтворення таких лексико-граматичних особливостей українською мовою.

Робота включає такі **методи дослідження**: аналіз попередніх теоретичних робіт та досліджень за спорідненою тематикою; загальнонаукові й спеціальні перекладознавчі методи трансформаційного аналізу прийомів перекладу; компаративний аналіз перекладу юридичного тексту-оригіналу українською мовою; зіставний аналіз частотності застосування перекладацьких трансформацій під час перекладу.

Матеріал дослідження. Дослідження, викладене на сторінках 11-33 першого розділу, базується на англійських ліцензійних угодах, таких як Apple, Lenovo, ESET тощо та на їхніх перекладах українською мовою. У дослідженні було проаналізовано такі ліцензії англійською та українською мовами: Apple iOS (сумарно 19 стр.), Apple watchOS (18 стр.), Lenovo (13 стр.), ESET (26 стр.), а також ліцензії TeamViewer (30 стр.) та Eralis (15 стр.) виключно англійською мовою. Сумарна кількість проаналізованих сторінок - 121. У другому розділі було розглянуто за обсягом близько

чотирьох сторінок ліцензійної угоди Apple Програмного забезпечення watchOS.

Практична і теоретична цінність. Теоретичне значення роботи спрямоване на подальше вивчення проблем, які постають при перекладі ліцензійних угод. Здобуті результати сприятимуть висвітленню та узагальненню питань щодо перекладу юридичних аспектів ліцензійних угод. Практичне значення цієї роботи полягає в тому, що здобуті результати можуть бути застосовані при перекладі ліцензійних угод.

Структура роботи. Робота містить вступ, два розділи з висновками, загальні висновки, список використаних джерел та додатки.

РОЗДІЛ 1. Теоретичні засади перекладу ліцензійних угод

1.1. Ліцензійні угоди як різновид юридичного дискурсу

«Дискурс» (лат. *discursus*) - це термін, який використовується у гуманітарних науках для позначення аргументованої усної або письмової дискусії на будь-яку тему. У такому обговоренні предметом дискусії можуть бути способи аргументації, тобто мовлення, розмова, бесіда, дискусія, тощо [4]. У словнику англійської мови Лонгмана надається таке тлумачення поняттю «discourse»: формальний і впорядкований виклад думок в усній або письмовій формі; розмова, переважно формального характеру [31].

«Дискурс» визначається як усне чи письмове мовлення, яке сприймається крізь призму переконань, цінностей і категорій, які воно охоплює. Це все в сукупності утворює лінзу, крізь яку ми бачимо світ. Різні види дискурсу задають різні представлення досвіду, а їхнім джерелом є комунікативний контекст, у який включений дискурс [30].

Т. ван Дейк вважає, що дискурс залежить від контекстуальних чинників. Він вивчає дискурс як комунікативну ситуацію, що включає такі фактори: середовище, учасники (роль, знання, їх взаємодія між собою), цілі, спільні риси тощо. Особисте уявлення людини про навколишнє середовище та її досвід впливають на розуміння інформації в конкретній комунікативній ситуації. Твердження, що розглядаються в тому чи іншому дискурсі, залежно від контексту, можуть бути визнані правдивими в якомусь одному з них, але помилковими - в будь-якому іншому [33].

Отже, поняття «дискурс» використовується для опису мовних практик, які визначають, як ми розуміємо та спілкуємося про певні теми або явища. В широкому змісті, дискурс включає в себе не лише слова, а й ідеї, цінності, соціальні практики, стереотипи та культурні норми, які

впливають на спосіб, яким ми виражаємо свої думки та сприймаємо інформацію.

Враховуючи ці визначення, ми можемо охарактеризувати поняття юридичного дискурсу. Юридичний дискурс охоплює різноманітні мовні засоби та лінгвістичні звичаї, що характеризуються специфічними особливостями правового стилю та юридичної термінології. Зокрема, у юридичному дискурсі використовують точну термінологію, формалізовану структуру документів, аргументацію, формальний стиль мовлення тощо.

Ліцензійна угода із кінцевим користувачем - це юридичний договір між постачальником програмного забезпечення та клієнтом або споживачем, у якому наведені певні умови використання програмного забезпечення наданого видавцем [27]. Цей документ визначає права та обов'язки сторін, які пов'язані із використанням певного програмного забезпечення.

Ліцензійна угода із кінцевим користувачем як юридичний документ захищає право власності на програмне забезпечення і вказує на те, що кінцеві користувачі отримують лише право на використання продукту. Крім того, вона містить застереження й обмежує відповідальність постачальника за будь-яку шкоду чи збитки, які можуть виникнути під час використання продукту споживачем.

Оскільки ліцензійні угоди є поширеною формою договору, вони включають деякі типові характеристики юридичних текстів. Ліцензійна угода може передбачати договір між правовласниками програмного забезпечення та іншою організацією, згідно з яким перша надає іншій дозвіл на використання цього програмного забезпечення у своїй повсякденній діяльності. Тому ліцензійні угоди вважаються різновидом приватноправових текстів і мають чітко визначені структурні характеристики. Однак вони також мають специфічні критерії, яких необхідно дотримуватися, аби бути юридично зобов'язуючими [35]. Отже,

щоб мати юридичну силу, ліцензійна угода з кінцевим користувачем повинна відповідати певному формату та встановленим протокольним вимогам.

Спосіб перекладу ліцензійних угод переважно відрізняється залежно від функції цільового тексту. Ліцензійні угоди зазвичай належать до міжнародного правового жанру. Переклад юридичних текстів вимагає ретельного вивчення та врахування юридичних нюансів цільової культури та її системи права. Ліцензійні угоди не є винятком. Їхній переклад може бути складним завданням, якщо вихідний текст не відповідає вимогам цільової правової системи [36].

Тексти, створені в законодавчому, судовому, договірному або адміністративному контексті, можна вважати юридичними. Контекст, в якому створюється текст, визначає його статус як юридичного або ні. Але це не означає, що всі тексти на правову тематику, зокрема есе, можуть відноситися до юридичних. Берукстієне Д. вважає, що зрештою, юридичними текстами вважаються тексти, створені юридичною мовою, і використовувані фахівцями в галузі права, а також нефахівцями з юридичною метою в юридичному середовищі. Ліцензійні угоди написані юридичною мовою, яка визначається як мова для конкретних цілей або мова спеціального призначення [24]. Тому ліцензійні угоди вважаються частиною юридичного дискурсу, з огляду на вищезазначені юридичні ознаки.

Юридичний текст належить до формального реєстру, який характеризується чіткістю та об'єктивністю [28]. Ліцензійні угоди містять переважно застарілий синтаксис і лексику, оскільки вони є різновидом юридичних текстів. І така спорідненість між ними очевидна. Тому серед основних ознак ліцензійних угод можна виділити такі:

- Точність лексики:

Ліцензійні угоди використовують конкретні терміни з метою уникнення розмитих або двозначних формулювань, оскільки вживання чіткої та доречної лексики є характерною ознакою юридичного тексту, а саме формального реєстру. Тому в цих текстах містяться слова, які точно передають намір видавця ліцензійної угоди.

- Відсутність неформальної мови:

Ліцензійні угоди та інші юридичні тексти не мають містити неформальну лексику, сленг або слова та фрази, які зазвичай використовуються в повсякденному або непрофесійному спілкуванні. Так само ліцензійні угоди не включають розмовних виразів чи жаргону, адже можуть бути зрозумілі не всім.

- Ввічливий та шанобливий тон:

Маркери ввічливості та поваги є невід'ємною складовою юридичного стилю до якого належать ліцензійні угоди.

- Чітка структура тексту:

Серед основних ознак юридичного тексту можна визначити правильну структуру, яку повинен зберігати перекладений текст. Структура ліцензійної угоди є подібною до інших юридичних угод, оскільки вона має вступ і перелік певних положень. Варто зазначити, що юридичні документи містять специфічні вимоги до форматування. Це, зокрема, нумерація пунктів, заголовків і підзаголовків. Як правило, стандартна ліцензійна угода включає такі загальні пункти, як вступ, умови використання, умови припинення використання, обмеження відповідальності, порушення авторських прав, контактну інформацію тощо [37]. Тому важливо дотримуватися цих правил оформлення і при перекладі.

- Граматика та синтаксис

Одним із ключових аспектів юридичного тексту є дотримання правильної граматики та синтаксису. Наприклад, в англійській мові це

включає в себе використання правильних часів дієслів і дотримання належної структури речень задля збереження формальності тексту. Граматичні помилки є неприпустимими в ліцензійних угодах і можуть підірвати довіру потенційних користувачів. Також юридична англійська мова схильна до поєднання двох або трьох синонімів, так званих дублетів або триплетів, щоб висловити єдине поняття права [42].

Ліцензійні угоди, як типові юридичні тексти, мають свої лексичні особливості, пристосовані для передачі точних юридичних понять, прав та обов'язків. Нижче ми розглянемо такі, що притаманні ліцензійним угодам і які демонструють їх приналежність до юридичного дискурсу.

Ганчук А. К., Левчук О. В. виділяють типові лексичні характеристики юридичних текстів, які поширюються на ліцензійні угоди [20]:

1. Загальноживана лексика наділена спеціальним значенням: *agreement* - угода;
2. Використання слів, які було запозичено з латинської та французької мов: «*Additional or reduced services per working day shall be remunerated pro rata*» [47];
3. У тексті використовуються слова, фразеологічні поєднання та різноманітні мовні конструкції, які не поширені в загальноживаній мові: «*...including any unauthorized access to, use, or monitoring of data or traffic thereon*» [48].

Отже, для перекладу ліцензійних угод потрібно вільно володіти юридичною термінологією, аби уникнути неточного перекладу і передати правильний зміст тексту.

Водночас у своїй статті Роєнко Л., Горлатова О., Редько С. розглядають такі елементи англійських юридичних текстів, які також властиві ліцензійним угодам [11]:

1. Виклад інформації здебільшого в теперішньому часі задля збереження об'єктивності: «*The iOS Software **contains** MPEG-4 video encoding and/or decoding functionality*» [48];
2. Вживання дієслів в пасивному стані: «*Such Services **may not be available** in all languages or in all countries*» [48];
3. Використання модальних дієслів зі значенням зобов'язання, зокрема модального дієслова «shall»: «*Upon the termination of this License, you **shall** cease all use of the iOS Software. Sections 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12 and 13 of this License **shall** survive any such termination*» [48];
4. Використання слів, які мають давньоанглійське походження: «*Other than as indicated **herein**, Customer shall retain all rights to and be wholly responsible for the Customer Content*» [47], «*...by the iOS Software or any part **thereof***» [48].

Отже, немає жодних сумнівів, що ліцензійні угоди є частиною юридичних текстів через їх спільні риси. Крім того, ліцензійні угоди є невід'ємним елементом у царині юридичного дискурсу.

1.2. Особливості перекладу юридичного дискурсу

Переклад юридичного дискурсу, особливо в контексті ліцензійних угод, є важливим аспектом юридичної практики. Виконання перекладу юридичних текстів, а саме ліцензійних угод, супроводжується низкою унікальних особливостей, оскільки вимагає не лише володіння мовою, а й глибокого розуміння юридичної термінології, концепцій та юрисдикційних нюансів.

Унікальні аспекти перекладу юридичного дискурсу часто зумовлені мовними відмінностями. В основі проблеми лежить те, що англійська та українська мови є представниками різних гілок індоєвропейської родини мов. Це безпосередньо впливає на процес перекладу. Англійська мова є передусім аналітичною мовою, яка виражає граматичне відношення в

тексті шляхом вільної передачі граматичних морфем. Українська, в свою чергу, є флективною мовою, в якій граматичні значення та відношення передаються шляхом граматично пов'язаних між собою морфем - флексій [14]. Тому переклад юридичних текстів з англійської на українську є нелегким завданням, як з точки зору передачі змісту, так і збереження форми тексту-оригіналу, оскільки передбачає використання різноманітних трансформаційних конструкцій.

У випадку перекладу юридичного дискурсу також важливо враховувати й інші релевантні фактори. Переклад юридичних текстів може бути досить непростим завданням з огляду на їх унікальну специфіку. Юридичні тексти, написані спеціальною юридичною мовою, відображають правову культуру, до якої вони належать. Саме тому здійснювати аналіз юридичних текстів перед їх перекладом не просто доцільно, а й необхідно [23]. Проте в той же час англійський та український юридичний дискурс мають певні спільні лінгвістичні характеристики. Мова юридичного дискурсу, як правило, підпорядкована дуже суворим стилістичним нормам і дотримується нейтрального стилю викладу інформації. Юридичний стиль позбавлений індивідуальних авторських елементів, які можуть викликати додаткові асоціації та відволікати від змісту документа [41, 122].

Попри те, що юридичні тексти розглядають схожі аспекти, вони мають свої особливості, які були зумовлені відмінностями між мовами, на яких вони написані, а також культурними відмінностями відповідних суспільств та їхніх правових систем [29, 7]. Галузь права має свою власну юридичну мову, що складається з термінів, виразів та стилістичних елементів. Її розвиток і формування відбувається паралельно з історією та культурою кожного суспільства. Право завжди тісно пов'язане з культурою та правовою системою того чи іншого суспільства як соціокультурне явище. Саме тому кожна правова система ґрунтується на власній правовій

традиції та культурі [36]. Але юридичний переклад є досить складним не лише через культурну специфіку юридичного дискурсу, а й через потребу дотримання формальної відповідності між однаково авторитетними варіантами одного й того ж тексту [29, 7]. Тому М. Готті зазначає, що юридичний переклад - це комплексний процес, адже він враховує багато факторів, найважливішими з яких є лінгвістична та юридична інтерпретація вихідного юридичного тексту в цілому та його адекватного відтворення іншою мовою [29, 7].

Кіріле К. вважає, що головним викликом для перекладача є відтворення мовних одиниць, які пов'язані з культурними аспектами і регулярно вживаються в юридичних текстах [25, 492]. Так, юридичні тексти кидають виклик перекладачам. Адже вимагають застосування конкретних методів, які допоможуть відтворити текст у зрозумілій (для читача мови перекладу) манері. Також перекладений текст повинен точно відображати правову систему країни-джерела. Такі вимоги спонукають перекладачів бути уважними до збереження нерозривного взаємозв'язку між перекладеним текстом і культурою мови оригіналу.

Чималу частину юридичних текстів складає юридична термінологія, яка є однією з головних проблем перекладу юридичного тексту. Неодноразове повторення термінів в юридичних текстах не вважається тавтологією. Перекладаючи англійські юридичні терміни на українську мову, необхідно знати специфіку юридичної галузі, розуміти значення термінів в обох мовах. У процесі перекладу юридичних текстів з англійської мови на українську необхідно враховувати контекст, в якому вживаються терміни, тим самим розкриваючи їх значення [41, 123]. Також юридичні терміни часто мають культурологічний характер з історичних, соціологічних, політичних та юридичних причин [29, 11]. Юридичні тексти використовують власну термінологію, яка може бути незнайомою для неспеціаліста. Тому є важливим, щоб перекладом таких текстів

займалися фахівці, які володіють не тільки лінгвістичними знаннями, а й розуміються на правових питаннях [26, 395].

До того ж юридичному стилю в англійській мові притаманне використання староанглійської лексики та латинських слів і словосполучень. На відміну від літературного стилю, юридичний текст не має включати такі елементи, як емоційно забарвлена лексика, образність, жаргонна, розмовна лексика та слова у переносному значенні. Юридичний текст має бути чітким, об'єктивним і нейтральним.

При перекладі юридичних текстів нерідко виникає проблема вибору адекватного відповідника з однієї мови на іншу. Вибір того чи іншого варіанту перекладу залежить від того, чи існує еквівалент у мові перекладу, чи ні. Якщо такий відповідник є, то процес перекладу спрощується до звичайної заміни його еквівалентом. Але за його відсутності виникає потреба в ретельному виборі одного з варіантів-відповідників із урахуванням низки лінгвістичних та екстралінгвістичних факторів [41, 123].

Отже, юридичний дискурс включає в себе тексти юридичних документів у сфері права, які мають певні особливості юридичної мови. Зокрема, це не лише специфічні мовні особливості, а й дотримання юридичних принципів, норм та процедур, які лежать в основі цих текстів. Тому фахівці, які займаються перекладом юридичних текстів, повинні досконало володіти термінологією, розуміти концепції та структури, що використовуються в ліцензійних угодах.

1.3. Відтворення англомовної спеціалізованої лексики в перекладі ліцензійних угод

Юридичний переклад ліцензійних угод для програмного забезпечення пов'язаний із низкою складнощів, зокрема із потребою в спеціальних знаннях як у юридичній, так і в технічній сферах. Патриція

Анеса вважає, що ліцензійна угода є лінгвістично гібридним текстом, адже неодмінно поєднує у собі елементи юридичного та технічного текстів [35]. Це підтверджує той факт, що комп'ютерні програмні забезпечення належать до сфери технологій зі своєю власною спеціалізованою лексикою. Тому важливо, щоб перекладений текст відповідав початковому задуму.

Ліцензійні угоди поєднують у собі технічну термінологію, пов'язану з самим програмним забезпеченням, і спеціальну юридичну термінологію, пов'язану з правовими аспектами. Ліцензійні угоди є складнішим документом за звичайний юридичний договір, оскільки вимагають від перекладача конкретних знань та навичок. Для досягнення адекватного перекладу необхідно бути обізнаним у термінології програмного забезпечення, юридичній термінології, правовій системі та розумітись на стилі написання юридичних текстів тієї чи іншої країни. Отже, перекладом ліцензійних угод мають займатися особи, які вже мають досвід у юридичних питаннях.

Баклаженко Ю. та Гнатюк О. розглядають такі лексичні особливості юридичних текстів, як: у юридичному дискурсі для точного позначення організацій, місць, документів та інших об'єктів зазвичай використовують власні назви, що поділяються на топоніми та ергоніми; для юридичної мови є типовим використання мовних кліше. Внаслідок цього утворюються термінологічні словосполучення, які виступають як єдине ціле [42].

Ганчук А. К, Левчук О. А. описують такі лексичні характеристики юридичних документів [8, 247]:

1. Використання штампів та кліше:

Використання готових виразів і кліше: *in accordance with* - відповідно до, *all things considered* - беручи все до уваги тощо.

Наприклад: «*TeamViewer's right to use non-personal or anonymous data in accordance with section A.5. shall survive the termination and remain unaffected*» [47].

2. Збільшення кількості юридичних термінів:

Постійне збільшення кількості юридичних термінів у зв'язку з розвитком юридичної мови.

3. Використання скорочень:

Використання скорочень, більшість з яких використовуються переважно в юридичних текстах: *Data Processing Agreement (DPA)*, *General Data Protection Regulation (GDPR)*, *Original Equipment Manufacturer (OEM)*.

4. Використання парних синонімів:

Використання парних синонімів (інколи потрібних) для позначення одного поняття для того, щоб уникнути двозначності: *null and void - нечинний*.

Наприклад: «*The Master Terms contain the **terms and conditions** generally applicable for your contractual relationship with TeamViewer*» [47].

5. Використання спеціалізованої лексики та фразеології:

Вживання слів, фразеологічних поєднань та різноманітних мовних конструкцій, що рідко зустрічаються в звичайній мові.

Наприклад: «*In addition, it may be necessary for the **transmission of data** in the context of a session (e. g. online meeting or remote maintenance) that **encrypted data packets** be forwarded by servers of TeamViewer (so-called "**routing**")*» [47].

6. Запозичення з інших мов:

Наявність запозичень з латинської та французької мов, які здебільшого зустрічаються в текстах міжнародних угод.

Наприклад: «*Except for the right of either party to apply to a court of competent jurisdiction for an interim or interlocutory injunction or other*

provisional remedy to preserve the status quo or prevent irreparable harm pending final award of the arbitrator...» [47].

7. Використання давньоанглійських слів:

Вживання слів давньоанглійського походження, які вийшли із загального вжитку: *hereinabove* - вищезначений, *therein* - у цьому місці, *whereby* - як результат того.

Наприклад: «*Other than as indicated herein, Customer shall retain all rights to and be wholly responsible for the Customer Content*» [47].

Також основною відмінною лексичною рисою юридичних текстів є чимала кількість термінології, що позначає правові поняття. Перекладач, який працює з такими документами, повинен досконало володіти юридичною термінологією, щоб забезпечити точність і узгодженість перекладу [8, 249].

Нижченаведені дослідження основних лексичних особливостей юридичних текстів, проведені Алькарас Е. та Г'юз Б., дають цінне розуміння особливостей юридичного перекладу [21]. Юридична мова ставить перед перекладачами численні виклики. Розуміючи та ефективно долаючи ці лексичні особливості, перекладачі можуть забезпечити точний та достовірний переклад юридичних текстів, і тим самим сприяти міжкультурній комунікації та дотриманню принципів юридичної точності та цілісності:

До основних лексичних особливостей юридичних текстів належать й архаїзми, тобто застарілі слова, що вийшли із загального вжитку та були витіснені синонімами [15]. Подібні слова вкрай рідко вживаються у повсякденній англійській мові, але в юридичних текстах вони широко використовуються та їх значення є цілком зрозумілим юристам. Юридична мова часто включає в себе архаїчні вирази (*aforesaid, beforementioned, foregoing, hereinafter*), успадковані від історичних правових традицій. Перекладачі повинні пам'ятати про ці мовні особливості та застосовувати

відповідні стратегії. Це важливо задля того, щоб передати бажаний зміст, дотримуючись формального стилю юридичного дискурсу.

Крім того, юридичні тексти часто містять латинізми та іншомовні слова, що відображають історичний вплив латинської та інших мов на юридичну термінологію. Латинські фрази, такі як «*pro bono*» та «*sui generis*», широко використовуються в юридичному дискурсі та слугують скороченнями для позначення складних юридичних понять. Латинська мова суттєво вплинула і продовжує впливати на юридичну лексику англійської та української мов. Багато юридичних термінів в англійській мові мають давнє походження, тому вплив латинської мови є досить помітним. Фактично, існує значна кількість юридичних термінів і словосполучень, які зберігають латинське написання і нерідко використовуються в сучасних англійських юридичних текстах.

Перед тим, як розпочати переклад латинських виразів, важливо з'ясувати їхнє конкретне юридичне значення. Можна звернутися до юридичних словників, глосаріїв або ресурсів, присвячених українській правничій термінології.

Отже, зазначені вище особливості юридичного дискурсу мають враховуватися під час перекладу текстів ліцензійних угод при відтворенні юридичної лексики. Щоб вирішити, як саме слід здійснювати переклад спеціальної лексики, важливо спочатку визначити, які саме перекладацькі проблеми вона спричиняє.

Серед основних труднощів, з якими найчастіше стикаються перекладачі, можна виділити такі [42]:

1. Відсутність еквівалентних термінологічних одиниць у мові перекладу;
2. Полісемія термінологічних одиниць юридичного дискурсу, котрі мають декілька значень, але не завжди є тотожними;

3. Використанням юридичної термінології різних національних правових систем, які мають свою власну унікальну юридичну термінологію. Переклад ліцензійних угод з англійської на українську мову є особливо складним через значну відмінність між двома правовими системами та мовами;
4. Культурні відмінності між країнами та народами можуть ускладнювати процес перекладу юридичних текстів;
5. Наявність значної кількості скорочень у тексті, при перекладі яких важливо знати, як вони розшифровуються.

До того ж, омонімія також може створювати певні труднощі під час перекладу, коли лексеми, ідентичні за формою або будовою, мають різні значення та функції в реченні. Перекладацькі труднощі нерідко виникають внаслідок розбіжності в мовних і стилістичних нормах між мовою оригіналу та мовою перекладу [14].

Для перекладу юридичної лексики та термінології рекомендується використовувати такі способи [42]:

- Якщо лексична одиниця мови оригіналу відсутня в мові перекладу, використовують методи транслітерації або калькування;
- Метод описового перекладу застосовується для передачі значення терміна, якщо в мові перекладу немає відповідника;
- Використання методу аналогової заміни, тобто перекладу зрозумілими для мови перекладу відповідниками в тих випадках, коли термін не існує в мові перекладу.

Для забезпечення точного та правильного вживання необхідної лексики та термінології в перекладі українською мовою, слід використовувати певні ресурси або таку юридичну літературу, де можна знайти необхідні юридичні словосполучення та терміни. Однією з головних задач перекладача є поповнення знань з галузей перекладознавства та правознавства для відтворення адекватного

перекладу ліцензійних угод українською мовою. Вивчення особливостей юридичного дискурсу та дослідження правових явищ та процесів допомагають вдосконалити процес перекладу.

Адекватний переклад лексичних одиниць має особливо важливе значення в контексті перекладу ліцензійних угод. Існує декілька причин неточного перекладу юридичних термінів.

Фурт Д. В. класифікує їх так [13, 280]:

- Вибір неправильного відповідника до слова для конкретного випадку. Ця помилка є найпоширенішою. Інколи неточний переклад може стосуватися не лише окремого слова, але й цілого словосполучення;
- Спеціалізовані або вузьковживані терміни, які розуміють тільки фахівці певної галузі;
- Поганий або недбалий підрядковий переклад внаслідок неуважності перекладача або недостатнього аналізу значення терміну.

Отже, ретельне вивчення професійної термінології є обов'язковим для тих, хто займається юридичним перекладом [8, 249]. Ліцензійні угоди мають багато лексичних особливостей, які потребують уваги. Архаїзми, спеціалізована лексика та іншомовні слова є основними труднощами під час перекладу ліцензійних угод. Крім того, у ліцензійних угодах часто зустрічаються технічні та юридичні терміни. У таких текстах часто зустрічаються скорочення спеціалізованої лексики: *NFR* ("*Not-for-resale*"), *TRIAL Software - НДП* («не для продажу») та *ПРОБНА ВЕРСІЯ Програмного забезпечення*. Для відтворення таких термінів українською мовою потрібно використовувати певні перекладацькі прийоми.

1.4. Граматичні особливості перекладу ліцензійних угод

Переклад ліцензійних угод пов'язаний із деякими граматичними особливостями, притаманними юридичним документам. Граматичні

особливості ліцензійних угод, як і інших юридичних текстів, відіграють вирішальну роль у відтворенні точного змісту, перекладі встановлених юридичних зобов'язань.

Голопич І. М. зазначає, що структура мов, їхні граматичні категорії, форми та конструкції часто створюють значні перешкоди на шляху успішного перекладу юридичних текстів унаслідок відмінностей англійської та української мов. Скажімо, в українській мові відсутні артиклі, герундій, часові форми дієслів Continuous та Perfect, а також складнопідрядні та складносурядні конструкції з інфінітивом. Натомість в англійській мові, крім усього іншого, бракує категорій роду для іменників та прикметників, а також прислівників. Між англійською та українською мовами спостерігаються деякі розбіжності у побудові речень. В українській мові зустрічаються інверсії, а група підмета нерідко розташована після групи присудка. Втім, в англійській мові порядок розташування головних членів речення має більш фіксовану структуру, внаслідок чого під час перекладу доводиться перебудовувати структуру речення. До того ж, деякі граматичні труднощі при перекладі виникають через різне змістове наповнення форм і конструкцій [14].

Під час перекладу ліцензійних угод важливо враховувати порядок слів. В англійській мові, як правило, дотримується порядок слів підмет-дієслово-об'єкт, тоді як в українській мові в простих реченнях дотримується порядок слів підмет-об'єкт-дієслово. Українська мова має сім відмінків (називний, родовий, давальний, знахідний, орудний, місцевий та кличний), тоді як англійська мова значною мірою втратила свою систему відмінків. Іменники, прикметники та займенники в українській мові змінюють свої форми залежно від граматичної ролі в реченні. Українські дієслова відмінюються за особами, числами та часами, що призводить до більш складної дієслівної системи порівняно з англійською. Дієслова в англійській мові мають відносно менше флексій.

Українські іменники мають граматичний рід (чоловічий, жіночий, середній), а прикметники та дієслова узгоджуються з іменниками в роді, числі та відмінку. На відміну від них, англійські іменники не мають граматичного роду, а прикметники та дієслова не змінюються за родами та числами іменників. В англійській мові використовуються означений (the) та неозначений (a/an) артиклі для позначення конкретності або узагальнення, тоді як в українській мові артиклів немає. Українські дієслова мають дві форми: недоконаний і доконаний вид, які вказують на те, що дія триває або, навпаки, закінчилася. Українська мова часто використовує прийменники в поєднанні з окремими відмінками для вираження зв'язку між об'єктами в реченні, тоді як англійська більшою мірою покладається лише на прийменники.

Використання пасивних та активних дієслівних форм також може бути однією з основних граматичних особливостей, що викликають труднощі при перекладі, адже в англійській мові пасивні конструкції трапляються доволі часто. Зазвичай при перекладі доводиться змінювати пасивні форми на активні.

У ліцензійних угодах пасивний стан зазвичай використовується для опису зобов'язань, дозволів, обмежень і правових положень, забезпечуючи чіткість і точність передачі договірних умов. Цей мовний прийом надає мові договору офіційності та неупередженості. В англійській мові існує лише один спосіб вираження пасивного стану, але в українській мові їх декілька. Активні форми широко використовуються в перекладі замість пасивних конструкцій. Деякі речення можна замінити неозначено-особовими, деякі дієслова слід змінити, а іноді навіть використовувати лексичні засоби для вираження пасивного стану [3, 265]:

«The iOS Software is licensed under the MPEG-4 Systems Patent Portfolio License for encoding in compliance with the MPEG-4 Systems Standard» [49].

«Ліцензія на Програмне забезпечення iOS надається у складі пакета ліцензій для кодування MPEG-4 Systems Patent Portfolio License згідно стандартів MPEG-4» [49].

Мета юридичних документів - бути об'єктивними та нейтральними. Використання пасивного стану сприяє збереженню такого неупередженого тону, водночас дозволяє уникати прямих згадок про конкретних осіб чи організацій.

Крім того, виникають труднощі із перекладом внаслідок різних способів вираження компонентів речення в англійській та українській мовах, передусім підметів і присудків. Лише в поодиноких випадках англійські та українські речення збігаються за синтаксичною структурою та порядком розташування членів речення [14].

Байло І. Я., Білоброва О. В. розглядають проблеми, пов'язані з перекладом, лише як граматичні проблеми перекладу, а не як проблеми, пов'язані з мовною компетенцією. І перекладацькі рішення для граматичних проблем включають аналіз варіантів відповідників і різних типів трансформацій [22].

Вони виділяють певні граматичні випадки, які потребують перекладацьких рішень і викликають труднощі [22]:

1. Якщо в мові перекладу відсутнє потрібне граматичне значення і воно не пояснюється, то виникають деякі складнощі;
2. Якщо існують розбіжності в структурі граматичного значення в системі мови, зокрема:
  - Якщо граматичне значення може бути виражене кількома способами в мові перекладу, перекладач повинен зробити вибір на користь того чи іншого варіанту;
  - Якщо існують відмінності в кількісному вживанні цієї граматичної форми, засновані на усталеній традиції, перекладач повинен взяти це до уваги;

➤ Якщо граматичне значення є частиною смислового інваріанту.

В англійській мові ліцензійні угоди часто використовують модальні дієслова та умовні речення для вираження дозволів, зобов'язань і опису непередбачених обставин:

*«If you are a customer who is a consumer, you **may** have legal rights in your country of residence»* [49].

*«Якщо Ви — користувач, який є споживачем, Ви **можете** мати законні права на території Вашої країни перебування»* [49].

Деякі модальні дієслова англійської мови мають практично повні еквіваленти, що спрощує процес їх перекладу на українську: *can, could, may, might, must, need* - *могти, мати, мусити*.

Використання номіналізації, тобто перетворення дієслів або прикметників на іменники, є типовою особливістю юридичної мови. Це відбувається шляхом додавання суфіксів, таких як «-ment», «-tion», «-ance», «-ence» або «-ing», до кінця дієслова. Однак іноді дієслово може бути номіналізоване і без додавання суфікса. Цей процес слугує для передачі об'єктивності в ліцензійних угодах:

*«**Using** your iOS Device in some circumstances can distract you and may cause a dangerous situation»* [49].

*«**Використання** Пристрою iOS за певних обставин може відволікти Вас та призвести до небезпечної ситуації»* [49].

В українській мові номіналізація відтворюється за допомогою граматичних трансформацій, аби перекладена номінація була граматично правильною та органічно вписувалася в структуру речення. Зокрема, це передбачає додавання суфіксів, зміну словоформ або коригування синтаксису відповідно до правил української граматики.

1.5. Узагальнена класифікація прийомів перекладу

За визначенням Мамрак А.В., «трансформація - це символічно виражені морфо-синтаксичні відповідності між подібними реченнями та фразами» [9, 107]. Селіванова О.О. вважає, що основу багатьох прийомів перекладу називають трансформацією, яка полягає в тому, щоб змінити формальні (лексичні та граматичні трансформації) або семантичні (семантичні трансформації) частини вихідного тексту з метою збереження інформації, яка призначена для передачі [12, 536].

Отже, трансформація - це процес зміни структури або форми перекладеного тексту з метою ефективної передачі змісту оригіналу або його адаптації до лінгвістичних і культурних умов мови перекладу. Цей процес включає різні лінгвістичні прийоми і стратегії, які спрямовані на те, щоб перекладений текст точно відображав зміст, стиль і задум оригіналу, роблячи його доступним і зрозумілим для цільової аудиторії.

Білоус О. М. виділяє чотири типи трансформацій, які відбуваються під час перекладу:

1. Перестановка;
2. Заміна;
3. Додавання або добавлення;
4. Опущення або елімінація [1, 130].

Мамрак А.В. класифікує типи перекладацьких трансформацій наступним чином:

1. Перестановка;
2. Заміна або субституція (граматична та лексична);
3. Додавання;
4. Опущення [9, 107].

Наступні приклади демонструють використання вищезгаданих перекладацьких трансформацій при перекладі ліцензійної угоди з англійської мови на українську.

Перестановка - це тип перекладацької трансформації, яка змінює порядок розміщення мовних елементів у перекладеному тексті порівняно з вихідним текстом [9, 107].

Українська мова має інший порядок слів у реченні і надає перевагу логічному розміщенню головної думки над жорсткими синтаксичними правилами. Це робить очевидною відмінність української мови від структурованої англійської:

«The ESET HOME Account needs to be created for it to be activated, through which the function activates data collection in the event of computer theft» [46].

«У налаштуваннях Програмного забезпечення за замовчуванням цю функцію вимкнено. Щоб активувати її, потрібно створити Обліковий запис ESET HOME» [43].

У цьому випадку елементами перестановки виступали не лише словосполучення у реченні, а й самі складні речення у тексті. В українській версії ліцензійної угоди одне велике речення було розділене на два шляхом перестановки. Це було зроблено з метою полегшення його сприйняття читачем.

Метод підстановки або субституції певної мовної одиниці на іншу називають заміною [9, 108].

Згідно з розмежуванням двох вищезгаданих мовознавців, заміна є окремим перекладацьким прийомом, який поділяється на граматичні та лексичні одиниці.

Ми розглянемо наступні граматичні заміни:

- **Форми слова:**

Зміна форми слова від однини до множини або навпаки, щоб відповідати граматичним правилам цільової мови або відтворити терміни ліцензійної угоди, які стосуються групи осіб або предметів. Форма іменника в множині в англійській мові змінюється на форму однини в українській: *Privacy policies* – *Політика* конфіденційності; *charges* – *плата*.

- Частина мови:

«*They are protected by international treaty provisions and by all other applicable national laws of the country in which the Software is being used*» [46].

«*Ці права захищено положеннями міжнародного договірною права та всіма іншими застосовними законами країни, у якій використовується Програмне забезпечення*» [43].

Особовий займенник замінено вказівним.

- Членів речення:

«*If any authority imposes a duty, tax, levy or fee*» [50].

«*У разі стягнення будь-яким органом мита, податку чи збору*» [44].

Підмет «*authority*» відтворено додатком «органом мита».

- Речення:

«*You will not, directly or indirectly, export, re-export, transfer or otherwise make available the Software to any person*» [46].

«*Забороняється в прямий чи непрямий спосіб експортувати, реекспортувати, передавати або іншим чином надавати програмне забезпечення будь-яким іншим особам*» [9].

Особове речення стає безособовим в українському перекладі.

Лексичні заміни поділяються на:

- Конкретизацію:

Юридичні документи, в тому числі ліцензійні угоди, повинні бути вільними від двозначності, аби уникнути потенційних спірних моментів

або неправильного тлумачення. Конкретизація дозволяє усунути двозначність та надати чіткий і точний переклад термінів і положень, тим самим зменшуючи ймовірність неправильного трактування.

Конкретизація має на меті зберегти первинний юридичний зміст тексту, гарантуючи, що перекладена версія точно відображає наміри та цілі сторін, які беруть участь в угоді. Це передбачає переклад не лише слів, але й правових принципів та концепцій, що лежать в основі угоди.

Ліцензійні угоди можуть містити технічні терміни або галузеву термінологію, які вимагають конкретизації для точної передачі їхнього значення мовою перекладу. Цей метод гарантує, що перекладений текст зберігає той самий рівень технічної точності, що й оригінал.

Перекладач використовує цей прийом, щоб підібрати точніший еквівалент, який краще передає значення:

*«You may (1) use the Software Product up to the **level** of use specified in Your transaction document»* [50].

*«Ви маєте право (1) використовувати Програмний продукт у **межах**, визначених відповідним документом, що підтверджує факт продажу»* [44].

- Генералізацію:

Юридичні поняття в одній юрисдикції можуть не мати точного відповідника в іншій юрисдикції. Перекладачі можуть використовувати метод генералізації, щоб передати суть правового поняття та водночас зберегти його доречність і зрозумілість у межах цільової правової системи. Також у процесі перекладу юридичних текстів з однієї юридичної системи в іншу дуже важливо забезпечити відповідність перекладеного тексту правовим принципам і практикам цільової юрисдикції. Генералізація може допомогти адаптувати текст відповідно до законодавчої бази країни перекладу, при цьому зберігаючи його правомірність і цілісність: *Catastrophic **damage** - Катастрофічні наслідки.*

- Розширення змісту:

Метод розширення змісту в перекладі ліцензійних угод використовується для того, щоб розширити певні аспекти або умови, які можуть бути неявними або вираженими нечітко у вихідному тексті. Цей метод дозволяє забезпечити повноту та ясність перекладу, а також врахувати всі аспекти контексту, які можуть мати значення для сторін угоди.

Якщо терміни чи поняття вихідного тексту є неоднозначними, перекладач може ввести додаткові пояснення або визначення, щоб уточнити їх значення в перекладі:

*«Upon creation of an Account and **at subsequent times** as requested by Lenovo» [50].*

*«Під час створення Облікового запису та **його подальшого використання** ви погоджуєтесь на вимогу компанії Lenovo...» [44].*

Мамрак А.В. виділяє додавання як лексичне збільшення, що виникає внаслідок формальної невиразності семантичних компонентів словосполучення у вихідній мові [9, 112]. Використання такої перекладацької трансформації можна спостерігати на наступному прикладі перекладу ліцензійної угоди компанії Lenovo:

«Neither You nor Lenovo will bring a legal action under this Agreement more than two (2) years after the cause of action arose unless otherwise provided by local law without the possibility of contractual waiver or limitation» [50].

*«Ні ви, ні **компанія** Lenovo не буде подавати судовий позов згідно з цією Угодою **після закінчення** двох (2) років від моменту виникнення причини для позову, якщо інше не передбачено місцевим законодавством без права на відмову від договірних зобов'язань або **їх обмежень**» [44].*

Завдяки додаванню текст мови перекладу стає більш доречним та менш штучним для українських споживачів. Отже, перекладач уникає

неоднозначного тлумачення слова. Наступний приклад демонструє смислове доповнення слів, яким бракує інформативності в мові перекладу:

«Lenovo does not provide technical support, unless Lenovo specifies otherwise in writing» [50].

«Компанія Lenovo не надає послуг технічної підтримки, якщо інше не зазначено компанією Lenovo в письмовому вигляді» [44].

Опущення - це пропуск або втрата семантично зайвих членів речень, є протилежним явищем додаванню.

У юридичних документах англійської мови в деяких випадках використовуються парні синоніми: коли слова з однаковими значеннями вживаються паралельно в одному реченні [1, 135]. Для української мови це не є характерним, і тому трансформація опущення застосовується у таких випадках:

*«In the event that any provision of this Agreement is held to be invalid or unenforceable, the remaining provisions of this Agreement remain **in full force and effect**»* [50].

«У разі визнання будь-якого з положень цієї Угоди недійсним або таким, що неможливо застосувати, усі інші положення цієї Угоди будуть діяти в повному обсязі» [44].

За визначенням Л.П. Науменко та А.Й. Гордєєвої, транспозиція - це процес заміни однієї частини мови іншою в процесі перекладу [10]. Зазвичай така перекладацька техніка використовується для непрямого перекладу, що притаманно більше літературному стилю. Це певною мірою суперечить стійкому юридичному стилю документів, які вимагають точного перекладу для того, щоб уникнути правомірних непорозумінь між двома представниками різних мов. Але англійська та українська мови відрізняються структурою речень, порядком слів та синтаксичними моделями. Тому транспозиція передбачає реструктуризацію речень або

словосполучень відповідно до граматичних норм мови перекладу зі збереженням початкового значення та юридичного наміру:

«Circumstances may arise where, because of a default on Lenovo's part or other liability, You may be entitled to recover damages from Lenovo» [50].

«За певних обставин ви можете отримати право на відшкодування збитків компанією Lenovo через невиконання нею її зобов'язань» [44].

Отже, у вищенаведеному прикладі текст мови-оригіналу вимагає саме такого методу для досягнення адекватного перекладу.

Трансплантація - перенесення слів і виразів до тексту перекладу у вигляді іншомовного написання для збереження автентичності тексту [9, 114]. У ліцензійних угодах метод трансплантації при відтворенні власних назв передбачає збереження оригінальних назв осіб, компаній, організацій, торгових марок та інших об'єктів без перекладу або модифікації. Такий підхід застосовується з кількох причин, специфічних для юридичного контексту. Власні назви зазвичай включають торгові марки, бренди або зареєстровані об'єкти, які потребують захисту відповідно до законодавства про інтелектуальну власність.

Трансплантація забезпечує юридичну цілісність і захист цих торгових марок, зберігаючи їх у первісному вигляді. Трансплантація власних назв дозволяє зберегти чіткість і точність юридичної термінології, уникаючи двозначності, яка може виникнути при перекладі:

*«When you use your device, your phone number and certain unique identifiers for your **iOS** Device are sent to **Apple** in order to allow others to reach you by your phone number when using various communication features of the **iOS** Software, such as **iMessage** and **FaceTime**» [48].*

*«Під час використання пристрою Ваш номер телефону і певні унікальні ідентифікатори Вашого Пристрою **iOS** надсилаються компанії **Apple**, щоб дозволити іншим користувачам зв'язатися з Вами за Вашим*

номером телефону під час використання різних функцій зв'язку Програмного забезпечення *iOS*, таких як *iMessage* і *FaceTime*» [48].

Описовий переклад - переклад слів і виразів з однієї мови на іншу, використовуючи словосполучення з власною лексикою для передачі їх значення [9, 113]: *Apple Maps service* - послуги служби Карти Apple; *traffic regulations* - рекомендації щодо безпечного управління автомобілем, *reverse engineer* - здійснювати втручання в програмне забезпечення для його розшифрування.

Наближений переклад - це вибір найближчого за значенням виразу або слова у цільовій мові для лексичної одиниці з мови-джерела, яка не має прямого еквіваленту у цільовій мові [9, 114]: *Follow safe driving practices* - Дотримуйтеся правил дорожнього руху.

Калькування - це спосіб словотворення або запровадження в мову перекладу нових способів утворення слів, який полягає в запозиченні словотвірних моделей з мови-джерела [9, 113]: *interface* - інтерфейс, *intellectual property* - інтелектуальна власність.

Висновки до першого розділу

Юридичний переклад ліцензійних угод дозволяє користувачам приймати обґрунтовані рішення щодо використання програмного забезпечення та допомагає долати мовні бар'єри. Також це дозволяє чітко і без перешкод зрозуміти потенційні наслідки недотримання умов та положень договору.

Юридичні тексти мають чітко виражені лексичні та граматичні особливості. Що стосується лексичних, ліцензійні угоди містять спеціалізовану термінологію із точними значеннями, а це, в свою чергу, вимагає від перекладача знання юридичної термінології як мови оригіналу, так і мови перекладу для забезпечення його точності. Не варто забувати й про можливу технічну лексику в ліцензійних угодах.

Для досягнення точного перекладу ліцензійних угод з англійської на українську мову дуже важливо розуміти відмінності в граматичній структурі обох мов. Це необхідно для точного перекладу юридичних документів. Ліцензійні угоди, як правило, мають складну структуру із вставними реченнями та формальною лексикою, які спрямовані на однозначне формулювання положень документу. Тому перекладачі повинні орієнтуватися в цих складних граматичних конструкціях, водночас зберігаючи синтаксичну зв'язність і юридичну значущість.

Крім того, юридичні тексти можуть містити архаїчні або латинські слова чи словосполучення. Тому перекладачі повинні розумітися й на цьому нюансі: у значеннях таких виразів, а також вміти передавати їх належним чином у контексті цільової мови. Загалом, обізнаність у правовій, технічній та лінгвістичній сферах є запорукою успішного перекладу ліцензійної угоди, забезпечення лінгвістичної точності та збереження юридичної достовірності оригінального документа.

РОЗДІЛ 2. Аналіз лексико-граматичних аспектів перекладу англійських ліцензійних угод українською мовою

2.1. Аналіз частотності застосування перекладацьких трансформацій

Аналіз частотності перекладацьких трансформацій полягає у вивченні та визначенні того, як часто різні перекладацькі трансформації застосовуються в певному тексті під час перекладу з однієї мови на іншу. Такий аналіз дозволяє зрозуміти, які перекладацькі стратегії використовуються найчастіше і як вони впливають на кінцевий результат перекладу.

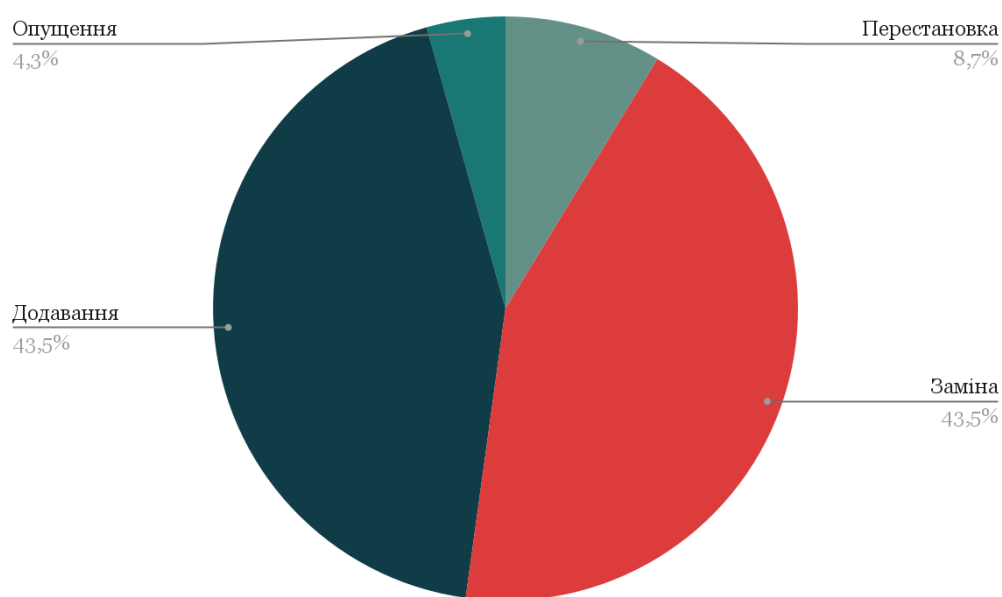

Рис. 2.1. Результати дослідження частотності застосування перекладацьких трансформацій

Для аналізу частотності застосування перекладацьких трансформацій при перекладі ліцензійних угод було обрано класифікацію Мамрак А.В. основних перекладацьких трансформацій:

- Перестановка - 4 (8,7%);

- заміна - 20 (43,5%);
- додавання - 20 (43,5%);
- опущення - 2 (4,3%).

У цьому дослідженні був проаналізований фрагмент ліцензійної угоди програмного забезпечення watchOS американської компанії Apple (Додаток А). Результати аналізу вказують на те, що найбільше використовувались трансформації заміни та додавання.

Трансформація додавання допомагає досягти повного розуміння контексту ліцензійної угоди та адекватного перекладу англійських термінів відповідно до їхнього юридичного значення в українській мові. Такий перекладацький прийом дозволяє уникнути двозначностей і непорозумінь у тексті в процесі його перекладу з англійської мови на української.

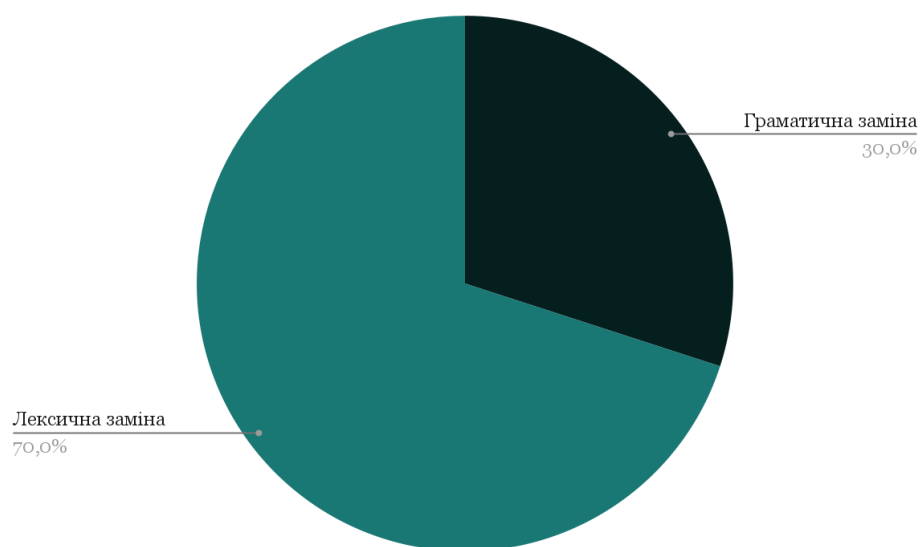

Рис. 2.2. Порівняння частотності застосування трансформації заміни

У попередньому розділі було зазначено, що заміна може бути класифікована як граматична та лексична. Відповідно до цього, було прийнято рішення про здійснення їхнього порівняльного аналізу, зокрема,

для визначення, який саме тип заміни застосовується найчастіше в процесі перекладу цієї ліцензійної угоди:

- Граматична заміна - 6 (30,0%);
- лексична заміна - 14 (70,0%).

Серед лексичних заміни найчастіше використовувались трансформації конкретизації та розширення змісту. Їхнє застосування було помітним переважно в перекладі спеціалізованої термінології фрагменту цієї ліцензійної угоди. Нерідко певні технічні терміни, які активно використовуються в технологічному дискурсі, не мають прямих еквівалентів в українській мові. Це часто пов'язано з тим, що вони представляють відносно нові поняття, котрі зазвичай зустрічаються в ліцензійних угодах щодо програмних забезпечень. Перевага методу конкретизації при перекладі спеціалізованих лексичних одиниць зумовлена здатністю цього прийому надавати чіткі та зрозумілі відповідники складним поняттям і термінам. У контексті юридичної термінології конкретизація забезпечує ясність і точність, що сприяє правильному тлумаченню та застосуванню правових положень.

Розширення змісту в перекладі включає заміну одного слова іншим, яке базується на відображенні причинно-наслідкових зв'язків висловлення. Цей прийом допомагає розширити розуміння тексту, передати контекст і підтекст, що може бути вкрай важливим у ліцензійних угодах. Розширення змісту додає глибину і точність, сприяючи кращому розумінню ліцензійної угоди користувачем.

Окрім вищезгаданої заміни, для перекладу спеціалізованої лексики ліцензійної угоди було застосовано й інші перекладацькі трансформації, про які зазначалося в попередньому розділі:

- Трансплантація - 29 (76, 3%);
- описовий переклад - 3 (7,9%);
- наближений переклад - 0;

- калькування - 6 (15,8%).

Майже в кожному реченні використовується трансплантація. У цьому фрагменті ліцензійної угоди не було знайдено прикладів наближеного перекладу.

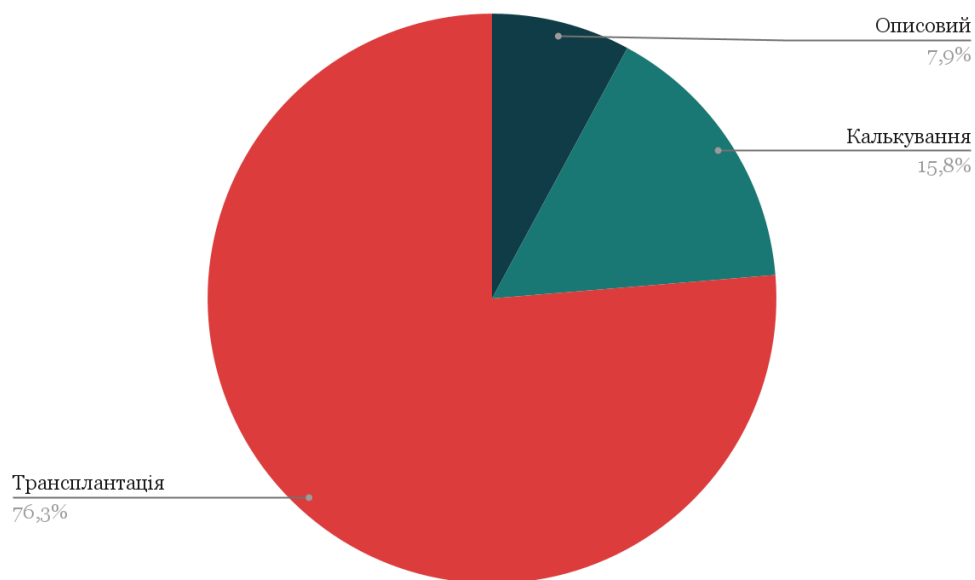

Рис. 2.3. Частотність застосування трансформацій при перекладі спеціалізованої лексики

Найменше застосовувались перекладацькі трансформації перестановки та опущення. Це цілком зрозуміло, оскільки, як зазначалося раніше в теоретичному розділі цієї роботи, ліцензійні угоди є частиною формального реєстру, який не вимагає активного використання прийому перестановки елементів у тексті. Адже чіткість і структурованість тексту, написаного англійською мовою у формальному реєстрі, можна відтворити доволі подібно українською мовою.

Перекладацький прийом опущення, який передбачає вибірковий пропуск певних елементів вихідного тексту в мові перекладу, не дуже широко використовується при перекладі ліцензійних угод з кількох причин. Обмежене використання опущення в перекладі ліцензійних угод

насамперед пояснюється необхідністю в строгому дотриманні змісту оригінального тексту при відтворенні правових понять і зобов'язань. Але цей прийом використовується тільки у тих випадках, коли це необхідно для досягнення узгодження та цілісності тексту в українській мові.

2.2. Порівняльний аналіз перекладу ліцензійних угод

За допомогою порівняльного аналізу можна дізнатися, які перекладацькі трансформації використовуються для досягнення адекватного перекладу ліцензійних угод. Розуміння цих прийомів є важливим для висвітлення особливостей відтворення цих документів українською мовою.

*«The software (including **Boot ROM code**, embedded software and **third party software**), documentation, interfaces, **content**, fonts and any data that came with your Apple Watch (“Original watchOS Software”), as may be updated or replaced by feature enhancements, software updates or system restore software provided by Apple (“watchOS Software Updates”), whether in read only memory, on any other **media** or in any other form (the Original watchOS Software and watchOS Software Updates are collectively referred to as the “watchOS Software”) are **licensed**, not sold, to you by Apple Inc. (“Apple”) for use only under the terms of this License» [49].*

«Це програмне забезпечення (у тому числі, код завантажувального диска, вбудоване програмне забезпечення та програмне забезпечення сторонніх виробників), документація, інтерфейси, контент, шрифти та будь-які дані, що поставляються в комплекті з Пристроєм Apple Watch («Первісна Конфігурація Програмного Забезпечення watchOS»), які можуть оновлюватися або замінюватися удосконаленими програмними можливостями, оновленнями програмного забезпечення або програмним забезпеченням для відновлення системи, що надаються компанією Apple («Оновлення Програмного Забезпечення watchOS»), які містяться у

постійно запам'ятовуючому пристрої, на будь-якому іншому носії інформації чи в будь-якій іншій формі (Первісна Конфігурація Програмного Забезпечення *watchOS* і Оновлення Програмного Забезпечення *watchOS* далі разом іменуватимуться «Програмне Забезпечення *watchOS*») не продаються, а передаються Вам компанією *Apple Inc.* («*Apple*») для використання виключно на умовах даної Ліцензії» [49].

Це речення містить приклади трансплантації. Цей прийом було використано для відтворення назв програмного забезпечення (*watchOS*) та компанії (*Apple*). Ліцензійна угода як юридичний документ повинна уникати неоднозначності, тому варто зберігати оригінальне написання цих назв. Технічний термін «*Boot ROM code*» було передано українською мовою описовим перекладом як «код завантажувального диска». Слово «контент» калька від слова «*content*». Крім того, «*third party software*» відтворили як «програмне забезпечення сторонніх виробників», використовуючи розширення змісту. Мова йде не лише про стороннє програмне забезпечення, а й про виробників, які його постачають. Також перекладач використав прийом в конкретизації: *media* - носії інформації. Зазвичай «*media*» означає якийсь засіб інформації, але в цьому контексті мова йдеться саме про носія, тобто про пристрій, що може підтримувати це програмне забезпечення. Генералізація українською «передаються» слова «*licensed*», який має більш прямий відповідник «ліцензуються». У фрагменті була використана граматична заміна частини мови для адекватного відтворення англійського іменника «*enhancements*» українською мовою як прикметник «удосконаленими» в словосполученні «удосконаленими програмними можливостями». До того ж у реченні можна знайти додавання: *with your Apple Watch* - в комплекті з *Пристроєм Apple Watch*.

«The **watchOS** Software Updates, if **any**, may not necessarily include all existing software features or new features that **Apple** releases for newer or other models of **Apple Watch**» [49].

«Оновлення Програмного Забезпечення **watchOS**, якщо такі є, необов'язково можуть містити всі існуючі функції програмного забезпечення або нові функції, які **Apple** випускає для новіших або інших моделей **Пристрою Apple Watch**» [49].

Грамотична заміна частини мови: неозначений займенник «*any*» замінено на вказівний «*такі*». Додавання слова «**Пристрою**» до «**Apple Watch**». Це допомагає уточнити зміст цього речення.

«If you use the **express setup feature** to set up a new **Apple Watch** based on your existing **Apple Watch**, you agree that the terms of this License will govern your use of the **watchOS** Software on your new **Apple Watch**, unless it is accompanied by a separate license, in which case you agree **that the terms of that license** will govern your use of that **watchOS** Software» [49].

«Якщо Ви використовуєте **функцію швидкого налаштування**, щоб налаштувати новий **годинник Apple Watch** на основі Вашого наявного **Apple Watch**, Ви погоджуєтесь, що положення цієї Ліцензії регулюватимуть Ваше використання Програмного забезпечення **watchOS** на новому **годиннику Apple Watch**, окрім випадків, коли воно супроводжується окремою ліцензією, у разі чого Ви погоджуєтесь використовувати таке Програмне забезпечення **watchOS** згідно з умовами **відповідної ліцензії**» [49].

У цьому фрагменті вжито описовий переклад: *express setup feature* - функцію швидкого налаштування. Грамотична заміна члена речення: додаток «*in which case you agree that the terms of that license will govern your use of that watchOS Software*» відтворено присудком «*у разі чого Ви погоджуєтесь використовувати таке Програмне забезпечення watchOS згідно з умовами відповідної ліцензії*».

«For more information on developing third party devices and accessories for Apple Watch, **please visit** <https://developer.apple.com/programs/mfi/>» [49].

«Більш детальну інформацію про розробку пристроїв і аксесуарів третіх сторін, призначених для Пристроїв Apple Watch, **можна отримати на вебсайті за адресою** <https://developer.apple.com/programs/mfi/>» [49].

У цьому реченні вжито лексичну заміну розширення змісту. В перекладі зміст тексту виражено більш чітко відповідно до культурологічних кліше української мови.

«**Please consult your healthcare provider prior to making any decisions related to your health**» [49].

«**Проконсультуйтеся з лікарем, перш ніж приймати будь-які рішення стосовно Вашого здоров'я**» [49].

У цьому фрагменті є граматична заміна частини мови. Прийменник «*prior to*» змінено на сполучник «*перш ніж*», який також вказує на час до певної дії. Крім того, тут було опущено слово «*please*». В українському варіанті така зміна передає вимогу, а не прохання. Це підкреслює імперативність цього речення. Рішення застосувати прийом опущення ґрунтується на таких факторах, як культурні норми або звичаї та професійні стандарти. Також тут було використано конкретизацію. Словосполучення «*healthcare provider*» (ліцензована особа або організація, яка надає медичні послуги) було відтворено як «*лікар*».

«**Before starting or modifying any exercise program using Apple Watch, consult your physician**» [49].

«**Перш ніж розпочати заняття з використанням Пристрою Apple Watch або змінити програму занять на Пристрої Apple Watch, проконсультуйтеся зі своїм лікарем**» [49].

У цьому реченні застосовано трансформацію додавання. Цей прийом вжито для адаптації тексту відповідно до особливостей української мови.

Також додавання уточнює значення оригінального тексту, надаючи більш детальне пояснення.

Отже, проаналізовані приклади демонструють, що в ліцензійних угодах ретельно приділяють увагу лексичним одиницям. Правильне розуміння документу має неабияке значення. У багатьох реченнях застосовується трансформація додавання для кращого трактування значення оригінального тексту. Це пояснюється характером і функцією, яку виконують ліцензійні угоди. Граматичні проблеми теж вимагають особливої уваги, оскільки мова ліцензійних угод виділяється нейтральністю, точністю та будовою.

Висновки до другого розділу

У цьому розділі ми розглянули як часто перекладацькі трансформації використовують під час перекладу ліцензійних угод. Після порівняльного аналізу лексично-граматичних особливостей перекладу ліцензійних угод можна зробити низку висновків. Переклад юридичних текстів має особливі труднощі з точки зору лексичних і граматичних аспектів, що вимагають особливої уваги з боку перекладачів. Дотримання точності, послідовності та ясності формулювань мають першочергове значення при перекладі ліцензійних угод. Будь-які розбіжності або непорозуміння можуть спричинити серйозні юридичні наслідки, що підкреслює важливість дотримання правильної термінології та граматичних конструкцій.

Спеціалізована термінологія та складна граматична структура цих текстів вимагають досконалого знання як правової системи, так і лінгвістичних тонкощів обох залучених мов. Вкрай важливо зберегти термінологічну точність і послідовність, а також ясність і юридичну цілісність оригінального тексту. Знання в галузі права мають важливе значення для забезпечення правильної адаптації термінів до правового контексту мови перекладу.

Отже, поєднання перекладацьких навичок і знань юридичної лексики є запорукою успішного та точного перекладу ліцензійних угод. Підсумовуючи, зазначимо, що переклад ліцензійних угод потребує глибокого розуміння специфіки юридичної мови та термінології, а також контекстуальних нюансів, щоб досягти успішного результату.

ВИСНОВКИ

Під ліцензійною угодою мається на увазі правовий договір між власником або видавцем програми та особою, яка користується цим програмним забезпеченням. Визначивши терміни, умови та обов'язки, відповідальність, обмеження, зобов'язання тощо, постачальники програмного забезпечення можуть захистити своє програмне забезпечення за допомогою ліцензійної угоди. Кінцевий користувач зобов'язаний прийняти умови, що містяться в цьому документі, перш ніж зможе отримати доступ до програми. Тому надзвичайно важливо уважно прочитати і чітко зрозуміти положення ліцензійної угоди перед встановленням та використанням програмного забезпечення. Цей документ визначає умови, відповідно до яких користувачеві надається право використовувати програмне забезпечення. Тому є необхідним розглянути питання перекладу ліцензійних угод.

На відміну від більшості матеріальних товарів, де право власності передається одразу після здійснення купівлі-продажу, придбання програмного забезпечення передбачає встановлення постійних відносин між постачальником і користувачем. Ці відносини вимагають дотримання певних правил. Тому ліцензійні угоди визначають, що користувач може і що не може робити із програмним забезпеченням, окреслюють умови та обмеження угоди, а також як і коли право на використання програми може бути припинене. Окрім цього, вони уточнюють важливі питання та інформують читача про те, що саме може бути порушенням правил користування. Вищезазначене підкреслює той факт, що переклад ліцензійних угод є важливим питанням, яке не можна ігнорувати.

Ліцензійні угоди, як правило, розлогі та насичені технічними та юридичними термінами. Це юридичний документ, який має юридичну силу. Він відповідає вимогам щодо оформлення, структури та змісту.

Ліцензійні угоди повинні бути чіткими та лаконічними. Це важливо, аби користувач чітко розумів, на що він погоджується. Цей тип юридичних документів часто містить перелік визначень відповідних термінів, які використовуються в угоді. При перекладі ліцензійних угод потрібно пам'ятати про ці особливості.

Ми зосередилися на особливостях перекладу юридичного дискурсу, оскільки ліцензійні угоди є його невід'ємною частиною. Розглянувши ліцензійні угоди як різновид юридичного тексту, ми побачили певні елементи, які створюють проблеми в процесі їх перекладу. Серед важливих особливостей перекладу ліцензійних угод можна виділити їхній культурологічний зв'язок із країнами мови оригіналу та перекладу, оскільки юридична складова документу залежить від їх юриспруденції. Тому перекладач повинен бути обізнаним у галузі права та у технологічній сфері, з якою пов'язане програмне забезпечення. Ці особливості роблять такі переклади досить специфічними та свідчать про їхню складність.

Серед лексичних елементів ліцензійних угод можна виділити спеціалізовану лексику, яка складається з технічної та юридичної термінології. Оскільки ліцензійна угода є насамперед договором, ми приділили велику увагу лексичним особливостям юридичної лексики. Граматичні ж труднощі ґрунтуються на відмінностях між самими мовами. Наприклад, розбіжності у побудові речень, структурі та формі між англійською та українською мовами розглядаються під час перекладу. Ми побачили, як часто застосовувались певні перекладацькі трансформації і з яких причин вони були використані при відтворенні цих правових документів з однієї мови на іншу.

Отже, можна підсумувати, що переклад ліцензійних угод є досить актуальною темою для вивчення та обговорення, оскільки включає в себе багато нюансів, які спонукають до роздумів у процесі їх перекладу. Фактично, перекладений текст дозволяє користувачам приймати

обґрунтовані рішення щодо використання цього продукту та розуміти потенційні наслідки недотримання положень документу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білоус О. М. Теорія перекладу (2-е вид.) [Електронний ресурс] / О.М.Білоус. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.academia.edu/38484974>
2. Верба Л.Г. Порівняльної лексикології англійської та української мов. – Вінниця: Нова Книга, 2008 – 248 с.
3. Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Філологічні науки». Філологічні науки. 2012. № 1 (3)
4. Дискурс / В. С. Лісовий // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол. : І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. – Режим доступу : <https://esu.com.ua/article-24374>
5. Іщенко Н., Гончарова В. Юридичний переклад як складова юридичного дискурсу. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип. 43, Т. 2, 2021. С. 168–172.
6. Карабан, Дж. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову. Theory and practice of translation from ukrainian into english : Посібн.-довідн. Реком. МОНУ як навч. пос. / В. Карабан, Дж. Мейс. – Вінниця : Нова Книга, 2003. – 608 с.
7. Клименко І. М., Зоренко І. С. Юридичний текст в аспекті перекладу. Філологічні студії. Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету, вип. 14, 2016. С. 81-90.
8. Лексичні особливості перекладу юридичних текстів /Ганчук А. К., Левчук О. В. //Сучасна наука: проблеми, перспективи, інновації: Міжнародна науковопрактична конференція викладачів, практичних працівників, молодих учених та студентів, м. Вінниця, 11-12

- листопада 2020р.: тези, статті / ред.кол.: Драбовський А.Г. та ін. . –
Вінниця: Вінницький кооперативний інститут, 2020. – 436с.
9. Мамрак А.В. Вступ до теорії перекладу : [навчальний посібник] /
А.В. Мамрак. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 304 с.
  10. Науменко Л.П., Гордєєва А.Й. Практичний курс перекладу з
англійської мови на українську : навч. посібник. Вінниця : Нова
книга, 2011. 136 с.
  11. Роєнко, Л., Горлатова, О., Редько, С. (2021). Особливості перекладу
юридичних текстів. Актуальні питання іноземної філології, 15,
91–96.
  12. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія / О.О. Селіванова. –
Полтава : Довкілля-К, 2011. – 844 с.
  13. Способи перекладу термінів українською мовою з англійської / Д. В.
Фурт // Філологічні студії. Науковий вісник Криворізького
державного педагогічного університету. - 2018. - Вип. 17. - С.
272-281. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PhSt_2018_17_26
  14. Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку
держави : тези доп. VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 6
груд. 2019 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ;
Консультат. місія Європейського Союзу. – Харків : ХНУВС, 2019. –
256 с.
  15. Тараненко О. О. Архаїзм // Українська мова : енциклопедія / НАН
України, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні, Інститут
української мови ; ред. В. М. Русанівський [та ін.]. — К. : Українська
енциклопедія, 2000. — ISBN 966-7492-07-9. — С. 32-33.
  16. Труднощі перекладу юридичних термінів англійської мови / І. І.
Шумило, М. Г. Карпушина // Молодий вчений. - 2017. - № 12. - С.
275-278. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2017_12_65

17. Труцуненко І.І., Курах Н.П., Редчиць Т.В. Лексичні трансформації у перекладі юридичних текстів. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Журналістика / Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 130-135.
18. Ходаковська О. О. Специфіка англomовного юридичного дискурсу та особливості його перекладу / О. О. Ходаковська // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія. - 2014. - Вип. 10(2). - С. 164-167. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_filol_2014_10\(2\)_46](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_filol_2014_10(2)_46).
19. Чепурна О. В. Особливості методичної роботи над англomовними юридичними текстами у процесі перекладу [Електронний ресурс] / О. В. Чепурна // Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Сер.: Філологічні науки. – 2013. – № 2. – С. 321-325. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vduerpf_2013_2_46.
20. Шумило І. І. Особливості перекладу юридичних текстів / І. Шумило, Т. Сніца // Філологічний дискурс. – 2016. – Вип. 4. – С. 266-272.
21. Alcaraz E., Hughes B. Legal Translation Explained. London and New York: Routledge, 2002. 204 p.
22. Bailo Ya I. Grammatical aspects of legal translation / Ya I. Bailo, O.V. Vilobrova // Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка : зб. наукових праць / Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. – Дрогобич, 2021. – С. 7-13. – (Серія "Філологічні науки". Мовознавство ; № 15). – ISSN 2312-6353
23. Barabino GS. Cultural, textual and linguistic aspects of legal translation: A model of text analysis for training legal translators. International Journal of Legal Discourse. 2020; 5(2):285–300. <https://doi.org/10.1515/ijld-2020-2037>

24. BERŪKŠTIENĖ D. EWALUACJA DYSKURSU PRAWNEGO: GATUNKI TEKSTÓW PRAWNYCH. *Comparative Legilinguistics*. 2016. Vol. 28. P. 89. URL: <https://doi.org/10.14746/cl.2016.28.5>.
25. Camelia, CHIRILA, 2014. "Errors And Difficulties In Translating Legal Texts," *Management Strategies Journal*, Constantin Brancoveanu University, vol. 26(4), pages 487-492.
26. Eris, E. (2020). Translations of Legal Texts and Competence Errors. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 8(2), 393-403. <https://doi.org/10.29228/ijlet.42674>
27. *Essential Cyber Security Handbook In English*. (2018). (n.p.): Nam H Nguyen.
28. Formal Register - FasterCapital. FasterCapital. URL: <https://fastercapital.com/keyword/formal-register.html>
29. Gotti, M. (2016). The translation of legal texts: Interlinguistic and intralinguistic perspectives. *Journal of English for Specific Purposes at Tertiary Level*, 4(1), 5–21.
30. Hawthorn, Jeremy (1992) *A Concise Glossary of Contemporary Literary Theory*, Edward Arnold, London.
31. *Longman Dictionary of the English Language* (1984) ed. Gay, Heather et al., Longman, Harlow
32. Mellinkoff D. *The Language of the Law* / David Mellinkoff. – Boston: Little, Brown and Co, 1963. – 526 p.
33. Van Dijk, T. *Discurso y conocimiento*. In *Una Aproximación Sociocognitiva*; Gedisa: Barcelona, Spain, 2016.
34. Vrabel T. T. METHODS AND TECHNIQUES OF TRANSLATING ENGLISH LEGAL TERMS. *Transcarpathian Philological Studies*. 2022. Vol. 1, no. 26. P. 192–197. URL: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.26.1.37>

35. Orozco-Jutorán, M. (en prensa). “The EULAs labyrinth: mapping the process”, en Across languages and Cultures.
36. Patrizia Anesa, « Translating end-user license agreements: issues, strategies and techniques », ASp, 65 | 2014, 87-102.
37. Pegarella S. How to Write an EULA for Your Software - TermsFeed. TermsFeed. URL:
<https://www.termsfeed.com/blog/how-write-eula-software/>
38. Pommer, Sieglinde. 2008. Translation as intercultural transfer: The case of law. SKASE Journal of Translation and Interpretation 3(1). 17–21
39. RADETSKA S. Legal discourse and translation: the influence of current trends on the established norms. Humanities science current issues. 2021. T. 7, № 35. C. 142–147. URL:
<https://doi.org/10.24919/2308-4863/35-7-23>
40. Romaniuk O. M., Zapotichna R. A. THE NOTION OF TRANSLATION STRATEGY: THE MAIN PRINCIPLES. International Humanitarian University Herald. Philology. 2020. Vol. 1, no. 45. P. 125–128. URL:
<https://doi.org/10.32841/2409-1154.2020.45-1.30>
41. Rybina N. V., Koshil N. Y., Hyryla O. S. LEGAL ENGLISH AND ADAPTED LEGAL TEXTS IN THE ASPECT OF TRANSLATION INTO UKRAINIAN. Transcarpathian Philological Studies. 2022. Vol. 2, no. 25. P. 121–123. URL:
<https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.25.2.22>
42. Yuliia Baklazhenko, Oksana Hnatiuk ‘Legal Terminology: Challenges of English-Ukrainian Translation’ 2023 1 (18) Access to Justice in Eastern Europe 178-188. <https://doi.org/10.33327/AJEE-18-6.1-n000111>

Список джерел ілюстративного матеріалу

43. Ліцензійна угода з кінцевим користувачем | ESET NOD32 Antivirus. ESET Online Help. URL: <https://help.eset.com/eav/17/uk-UA/eula.html>

- 44.(Українська) Lenovo License Agreement (COE-30002-01) - 22 July 2022 URL:
https://download.lenovo.com/lenovo/lla/coe-30002-01_lenovo_license_agreement_uk-ua.pdf
- 45.End User License Agreement | Eralis Software. Job Management Solutions for SAP Business One | Eralis Software. URL:
<https://eralis.software/eula>
- 46.End User License Agreement | ESET NOD32 Antivirus. ESET Online Help. URL: <https://help.eset.com/eav/17/en-US/eula.html>
- 47.EULA / DPA. TeamViewer. URL:
<https://www.teamviewer.com/ru-cis/legal/eula/>
- 48.Legal - Software License Agreements - Apple. Apple Legal. URL:
<https://www.apple.com/legal/sla/docs/iOS12.pdf>
- 49.Legal - Software License Agreements - Apple. Apple Legal. URL:
<https://www.apple.com/legal/sla/docs/watchOS10.pdf>
- 50.Lenovo License Agreement (COE-30002-01) - 22 July 2022 URL:
https://download.lenovo.com/lenovo/lla/coe-30002-01_lenovo_license_agreement.pdf

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Аналіз перекладацьких трансформацій при перекладі ліцензійних угод

Оригінал	Переклад	Трансформації
<i>ENGLISH</i> IMPORTANT: <i>BY USING YOUR</i> APPLE WATCH, YOU <i>ARE AGREEING TO BE</i> <i>BOUND BY THE</i> <i>FOLLOWING</i> <i>TERMS:</i> <i>A. APPLE</i> watchOS SOFTWARE <i>LICENSE</i> <i>AGREEMENT</i> <i>B. APPLE PAY</i> <i>SUPPLEMENTAL</i> <i>TERMS AND</i> <i>CONDITIONS</i> <i>C. NOTICES</i> <i>FROM APPLE</i> APPLE INC.	<i>УКРАЇНСЬКА</i> УВАГА: <i>ВИКОРИСТОВУ</i> <i>ЮЧИ ПРИСТРІЙ</i> APPLE WATCH, ВИ <i>ПОГОДЖУЄТЕСЯ З</i> <i>НАСТУПНИМИ</i> <i>УМОВАМИ: А.</i> ЛІЦЕНЗІЙНА УГОДА <i>ПРО</i> <i>ВИКОРИСТАННЯ</i> <i>ПРОГРАМНОГО</i> <i>ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ</i> APPLE watchOS В. <i>ДОДАТКОВІ</i> <i>ПОЛОЖЕННЯ ТА</i> <i>УМОВИ ЩОДО</i> <i>ВИКОРИСТАННЯ</i> <i>ФУНКЦІЇ APPLE PAY</i> <i>С. ПОВІДОМЛЕННЯ</i> <i>КОМПАНІЇ APPLE</i>	Трансплантація, додавання, лексична заміна (розширення змісту)

<p>APPLE watchOS SOFTWARE LICENSE AGREEMENT</p> <p>Single Use License</p>	<p>APPLE INC. ЛІЦЕНЗІЙНА УГОДА ПРО ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ APPLE watchOS Ліцензія на одного користувача</p>	
<p>PLEASE READ THIS SOFTWARE LICENSE AGREEMENT (“LICENSE”) CAREFULLY BEFORE USING YOUR APPLE WATCH OR DOWNLOADING THE SOFTWARE UPDATE ACCOMPANYING THIS LICENSE. BY USING YOUR APPLE WATCH OR DOWNLOADING A SOFTWARE UPDATE, AS APPLICABLE, YOU ARE AGREEING TO BE BOUND BY THE</p>	<p>БУДЬ ЛАСКА, УВАЖНО ОЗНАЙОМТЕСЯ 3 ЦІЮ ЛІЦЕНЗІЙНОЮ УГОДОЮ («ЛІЦЕНЗІЯ») ПЕРЕД ВИКОРИСТАННЯМ ПРИСТРОЮ APPLE WATCH АБО ЗАВАНТАЖЕННЯМ ОНОВЛЕННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ДО ЯКОГО ДОДАЄТЬСЯ ЦЯ УГОДА. ВИКОРИСТОВУЮЧИ ПРИСТРІЙ APPLE</p>	<p>Трансплантація, лексична заміна (розширення змісту)</p>

<p><i>TERMS OF THIS LICENSE.</i></p>	<p>WATCH АБО, ЗАЛЕЖНО ВІД СИТУАЦІЇ, ЗАВАНТАЖУЮЧИ ОНОВЛЕННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИ ПОГОДЖУЄТЕСЯ ДОТРИМУВАТИСЯ УМОВ ЦІЄЇ ЛІЦЕНЗІЇ.</p>	
<p><i>IF YOU DO NOT AGREE TO THE TERMS OF THIS LICENSE, DO NOT USE THE APPLE WATCH OR DOWNLOAD THE SOFTWARE UPDATE IF YOU HAVE RECENTLY PURCHASED AN APPLE WATCH AND YOU DO NOT AGREE TO THE TERMS OF THE LICENSE, YOU MAY RETURN THE APPLE WATCH</i></p>	<p><i>ЯКЩО ВИ НЕ ПОГОДЖУЄТЕСЯ З УМОВАМИ ЦІЄЇ ЛІЦЕНЗІЇ, НЕ ВИКОРИСТОВУЙТЕ ПРИСТРІЙ APPLE WATCH ТА НЕ ЗАВАНТАЖУЙТЕ ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. ЯКЩО ВИ НЕЩОДАВНО ПРИДБАЛИ APPLE WATCH ТА НЕ ЗГОДНІ З УМОВАМИ ЦІЄЇ ЛІЦЕНЗІЇ, ВИ МОЖЕТЕ</i></p>	<p>Трансплантація, додавання</p>

<p><i>WITHIN THE RETURN PERIOD TO THE APPLE STORE OR AUTHORIZED DISTRIBUTOR WHERE YOU OBTAINED IT FOR A REFUND, SUBJECT TO APPLE'S RETURN POLICY FOUND AT https://www.apple.com/legal/salespolicies/.</i></p>	<p><i>ПОВЕРНУТИ APPLE WATCH ПРОТЯГОМ ПЕРІОДУ ПОВЕРНЕННЯ В APPLE STORE АБО АВТОРИЗОВАНОМУ ДИСТРИБ'ЮТОРУ ЗА МІСЦЕМ ПРИДБАННЯ З ПОВЕРНЕННЯМ СПЛАЧЕНОЇ ВАМИ СУМИ ЗГІДНО ІЗ ПОЛІТИКОЮ КОМПАНІЇ APPLE ІЗ ПОВЕРНЕННЯ ПРОДУКЦІЇ, ЩО ВИКЛАДЕНО НА ВЕБСАЙТІ https://www.apple.com/legal/salespolicies/.</i></p>	
<p><i>1. General The software (including Boot ROM code, embedded software and third party software), documentation, interfaces, content, fonts and any data that came with your Apple Watch (“Original watchOS</i></p>	<p><i>1. Загальні відомості Це програмне забезпечення (у тому числі, код завантажувального диска, вбудоване програмне забезпечення та програмне забезпечення</i></p>	<p>Описовий переклад, калькування, лексична заміна (розширення змісту, конкретизація, генералізація), граматична заміна (частини мови), трансплантація, додавання</p>

Software”), as may be updated or **replaced by feature enhancements, software updates or system restore software provided by Apple (“watchOS Software Updates”)**, whether in read only memory, on any other **media** or in any other form (the **Original watchOS Software and watchOS Software Updates** are collectively referred to as the **“watchOS Software”**) are **licensed, not sold, to you by Apple Inc. (“Apple”)** for use only under the terms of this License.

сторонніх виробників), документація, інтерфейси, контент, шрифти та будь-які дані, що поставляються в комплекті з Пристроєм Apple Watch («Первісна Конфігурація Програмного Забезпечення watchOS»), які можуть оновлюватися або **замінюватися удосконаленими програмними можливостями, оновленнями програмного забезпечення або програмним забезпеченням для відновлення системи, що надаються компанією Apple («Оновлення Програмного Забезпечення watchOS»)**, які містяться у постійнозапам’ятову ючому пристрої, на будь-якому **іншому носії інформації** чи в будь-якій іншій формі (Первісна Конфігурація Програмного Забезпечення **watchOS**

	<p><i>і Оновлення Програмного Забезпечення watchOS далі разом іменуватимуться «Програмне Забезпечення watchOS») не продаються, а передаються Вам компанією Apple Inc. («Apple») для використання виключно на умовах даної Ліцензії</i></p>	
<p><i>Apple and its licensors retain ownership of the watchOS Software itself and reserve all rights not expressly granted to you.</i></p>	<p>Компанія Apple та ліцензіари компанії Apple зберігають за собою право власності на саме Програмне Забезпечення watchOS та на всі прямо не надані Вам права.</p>	<p>Додавання, трансплантація</p>
<p><i>You agree that the terms of this License will apply to any Apple-branded app that may be pre-installed on your Apple Watch, unless such app is accompanied by a separate license, in which case you agree that the terms of that license will govern your use of that app.</i></p>	<p><i>Ви погоджуєтесь з тим, що умови цієї Ліцензії будуть застосовуватися до всіх програм марки Apple, які можуть бути встановлені на Вашому Пристрої Apple Watch, якщо тільки така програма не супроводжується окремою ліцензією, тоді ви погоджуєтесь, що її використання регулюється своєю ліцензією.</i></p>	<p>Додавання, трансплантація</p>

<p><i>Apple, at its discretion, may make available future watchOS Software Updates for your Apple Watch.</i></p>	<p><i>Apple, на власний розсуд, може надавати доступ до майбутніх Оновлень Програмного Забезпечення watchOS для Вашого Пристрою Apple Watch.</i></p>	<p>Трансплантація, додавання</p>
<p><i>The watchOS Software Updates, if any, may not necessarily include all existing software features or new features that Apple releases for newer or other models of Apple Watch.</i></p>	<p><i>Оновлення Програмного Забезпечення watchOS, якщо такі є, не обов'язково можуть містити всі існуючі функції програмного забезпечення або нові функції, які Apple випускає для новіших або інших моделей Пристрою Apple Watch.</i></p>	<p>Граматична заміна (частини мови), додавання, трансплантація</p>
<p><i>The terms of this License will govern any watchOS Software Updates provided by Apple that replace and/or supplement the Original watchOS Software product, unless such watchOS Software Update is accompanied by a separate license in which case the terms of that license will govern.</i></p>	<p><i>Умови цієї Ліцензії розповсюджуються на будь-які Оновлення Програмного Забезпечення watchOS, які постачаються Apple і заміняють та/або доповнюють Первісну Конфігурацію Програмного Забезпечення watchOS, крім випадків, коли таке Оновлення Програмного Забезпечення watchOS супроводжується окремою ліцензією, положення якої мають переважну силу.</i></p>	<p>Лексична заміна (конкретизація, розширення змісту), граматична заміна (речення), додавання, трансплантація</p>

<p><i>If you use the express setup feature to set up a new Apple Watch based on your existing Apple Watch, you agree that the terms of this License will govern your use of the watchOS Software on your new Apple Watch, unless it is accompanied by a separate license, in which case you agree that the terms of that license will govern your use of that watchOS Software.</i></p>	<p><i>Якщо Ви використовуєте функцію швидкого налаштування, щоб налаштувати новий годинник Apple Watch на основі Вашого наявного Apple Watch, Ви погоджуєтесь, що положення цієї Ліцензії регулюватимуть Ваше використання Програмного забезпечення watchOS на новому годиннику Apple Watch, окрім випадків, коли воно супроводжується окремою ліцензією, у разі чого Ви погоджуєтесь використовувати таке Програмне забезпечення watchOS згідно з умовами відповідної ліцензії.</i></p>	<p>Описовий переклад, додавання, трансплантація, граматична заміна (члени речення)</p>
<p><i>If you choose to allow automatic watchOS Software Updates, your Apple Watch will periodically check with Apple for updates to the watchOS Software and, if one is available, the update may automatically download and install onto your Apple Watch.</i></p>	<p><i>Якщо Ви дозволяєте автоматичні оновлення Програмного забезпечення watchOS, Ваш годинник Apple Watch буде періодично перевіряти наявність в Apple оновлень для Програмного забезпечення watchOS і, за наявності, оновлення можуть автоматично</i></p>	<p>Додавання, трансплантація, граматична заміна (речення)</p>

	завантажуватися та встановлюватися на Ваш Apple Watch .	
<i>By using the watchOS Software, you agree that Apple may download and install automatic watchOS Software Updates onto your Apple Watch.</i>	<i>Використовуючи Програмне забезпечення watchOS, Ви погоджуєтесь з тим, що компанія Apple може завантажувати та встановлювати автоматичні оновлення Програмного забезпечення watchOS на Ваш годинник Apple Watch.</i>	Додавання, трансплантація
<i>You can turn off automatic updates altogether at any time by changing the Automatic Updates settings found within the Apple Watch app > General > Software Update on the Paired Device, or Settings > General > Software Update on your Apple Watch.</i>	<i>Ви можете будь-коли повністю вимкнути функцію автоматичного оновлення, змінивши відповідні параметри в програмі Apple Watch у меню «Загальні» > «Оновлення програмного забезпечення на спареному пристрої» або «Параметри» > «Загальні» > «Оновлення програмного забезпечення на Apple Watch».</i>	Опущення, трансплантація, додавання
<i>Subject to the terms and conditions of this License, you are granted a limited non-exclusive license to</i>	<i>Відповідно до положень та умов цієї Ліцензії, Вам надається обмежена неексклюзивна ліцензія</i>	Додавання, трансплантація

<p><i>use the watchOS Software on a single Apple Watch.</i></p>	<p><i>на використання Програмного забезпечення watchOS на одному Пристрої Apple Watch.</i></p>	
<p><i>Except as permitted in Section 2(b) below, and except as provided in a separate agreement between you and Apple, this License does not allow the watchOS Software to exist on more than one Apple Watch at a time, and you may not distribute or make the watchOS Software available over a network where it could be used by multiple devices at the same time.</i></p>	<p><i>Окрім випадків, дозволених нижче в пункті (b) розділу 2, і якщо це дозволено в окремій угоді між Вами та Apple, ця Ліцензія забороняє одночасне використання Програмного забезпечення watchOS на більш ніж одному Пристрої Apple Watch, і Вам не дозволено розповсюджувати або надавати мережевий доступ до Програмного забезпечення watchOS для одночасного його використання на кількох пристроях.</i></p>	<p>Трансплантація, додавання, лексична заміна (розширення змісту), перестановка</p>
<p><i>This License does not grant you any rights to use Apple proprietary interfaces and other intellectual property in the design, development, manufacture, licensing or distribution of third party devices and accessories, or third party software</i></p>	<p><i>Ця Ліцензія не надає Вам жодних прав на використання запатентованих інтерфейсів та іншої інтелектуальної власності компанії Apple у дизайні, при розробці, виготовленні, ліцензуванні або розповсюдженні</i></p>	<p>Лексична заміна (конкретизація), додавання, трансплантація, калькування</p>

<i>applications, for use with Apple Watch.</i>	<i>пристроїв або аксесуарів третіх осіб, або програмного забезпечення третіх осіб, для використання з Пристроями Apple Watch.</i>	
<i>Some of those rights are available under separate licenses from Apple.</i>	<i>Деякі із зазначених прав можуть надаватися за окремими ліцензіями компанії Apple.</i>	Лексична заміна (розширення змісту), трансплантація, додавання
<i>For more information on developing third party devices and accessories for Apple Watch, please visit https://developer.apple.com/programs/mfi/.</i>	<i>Більш детальну інформацію про розробку пристроїв і аксесуарів третіх сторін, призначених для Пристроїв Apple Watch, можна отримати на вебсайті за адресою https://developer.apple.com/programs/mfi/.</i>	Лексична заміна (конкретизація, розширення змісту), додавання, трансплантація
<i>For more information on developing software applications for Apple Watch, please visit https://developer.apple.com.</i>	<i>Більш детальну інформацію про розробку програмного забезпечення для Пристроїв Apple Watch можна отримати на вебсайті за адресою https://developer.apple.com.</i>	Лексична заміна (розширення змісту), додавання, трансплантація
<i>Subject to the terms and conditions of this License, you are granted</i>	<i>Відповідно до положень та умов цієї Ліцензії, Вам</i>	Лексична заміна (конкретизація), додавання,

<p><i>a limited non-exclusive license to download watchOS Software Updates that may be made available by Apple for your model of the Apple Watch to update or restore the software on any such Apple Watch that you own or control.</i></p>	<p><i>надається обмежена неексклюзивна ліцензія на завантаження Програмного забезпечення watchOS, що може надаватися компанією Apple для Вашої моделі Пристрою Apple Watch, з метою оновлення або відновлення програмного забезпечення на такому Пристрої Apple Watch, яким Ви володієте або з яким працюєте.</i></p>	<p>трансплантація</p>
<p><i>This License does not allow you to update or restore any Apple Watch that you do not control or own, and you may not distribute or make the watchOS Software Updates available over a network where they could be used by multiple devices or multiple computers at the same time.</i></p>	<p><i>Ця Ліцензія не дозволяє Вам оновлювати або відновлювати будь-які Пристрої Apple Watch, якими Ви не володієте або які не контролюються Вами, а також Ви не вправі розповсюджувати або надавати мережевий доступ до Оновлень Програмного Забезпечення watchOS для одночасного їхнього використання кількома пристроями або кількома комп'ютерами.</i></p>	<p>Додавання, трансплантація</p>
<p><i>You may not, and you agree not to or enable others to, copy (except as expressly permitted</i></p>	<p><i>Ви не маєте права копіювати (крім випадків, чітко передбачених цією</i></p>	<p>Перестановка, трансплантація</p>

<p>by this License), decompile, reverse engineer, disassemble, attempt to derive the source code of, decrypt, modify, or create derivative works of the watchOS Software or any services provided by the watchOS Software or any part thereof (except as and only to the extent any foregoing restriction is prohibited by applicable law or by licensing terms governing use of open-source components that may be included with the watchOS Software).</p>	<p>Ліцензією), декомпілювати, здійснювати втручання в програмне забезпечення для його розшифрування, розпаковувати, намагатися розкрити початковий код, декодувати, змінювати або створювати похідні твори на основі Програмного Забезпечення watchOS чи будь-яких сервісів, що надаються Програмним забезпеченням watchOS, чи будь-якої їхньої частини (крім випадків, коли будь-яке з наведених вище обмежень забороняється чинним законодавством, а також крім випадків, коли такі дії дозволені ліцензійними умовами, які регулюють використання компонентів з відкритим кодом, що може бути включено в Програмне Забезпечення watchOS), а також погоджується з даними умовами і зобов'язується не</p>	
---	---	--

	допускати здійснення вказаних дій іншими особами.	
<i>You agree not to remove, obscure, or alter any proprietary notices (including trademark and copyright notices) that may be affixed to or contained within the watchOS Software.</i>	<i>Ви погоджуєтеся не видаляти, не приховувати та не змінювати будь-які повідомлення про права власності (включаючи повідомлення про торговельні марки та авторське право), що можуть додаватися до Програмного Забезпечення watchOS або міститися в ньому.</i>	Лексична заміна (генералізація), трансплантація
<i>The watchOS Software may be used to reproduce materials so long as such use is limited to reproduction of non-copyrighted materials, materials in which you own the copyright, or materials you are authorized or legally permitted to reproduce.</i>	<i>Програмне забезпечення watchOS може використовуватися лише для відтворення матеріалів, не захищених авторським правом, матеріалів, на які Ви маєте авторське право, або тих матеріалів, на відтворення яких Ви отримали право або маєте законний дозвіл.</i>	Граматична заміна (члени речення), трансплантація
<i>Notwithstanding the foregoing, you are prohibited from republishing,</i>	<i>Попри вищезазначене, вам заборонено повторно публікувати,</i>	Калькування

<p><i>retransmitting or reproducing any images accessed through Maps (see below) as a standalone file.</i></p>	<p><i>ретранслювати або відтворювати будь-які зображення, доступні через Карти (див. нижче) як окремий файл.</i></p>	
<p><i>Title and intellectual property rights in and to any content displayed by, stored on or accessed through your Apple Watch belong to the respective content owner.</i></p>	<p><i>Права власності й інтелектуальної власності на будь-який вміст, відображений за допомогою Пристрою Apple Watch, збережений на ньому, або до якого отримано доступ через нього, належать відповідним власникам цього вмісту.</i></p>	<p>Описовий переклад, калькування, трансплантація</p>
<p><i>Such content may be protected by copyright or other intellectual property laws and treaties, and may be subject to terms of use of the third party providing such content.</i></p>	<p><i>Такий контент може бути захищено законом про авторське право чи іншими законами та угодами щодо інтелектуальної власності, і на нього можуть розповсюджуватися умови використання сторонньої компанії, яка надає цей контент.</i></p>	<p>Лексична заміна (конкретизація), калькування</p>
<p><i>Except as otherwise provided herein, this License does not grant you any rights to use such content nor does it</i></p>	<p><i>Окрім випадків, передбачених цим документом, ліцензія не надає Вам жодних прав на використання цього вмісту та не</i></p>	<p>Лексична заміна (розширення змісту)</p>

<p><i>guarantee that such content will continue to be available to you.</i></p>	<p><i>гарантує, що Ви й надалі будете мати доступ до цього вмісту.</i></p>	
<p><i>You agree to use the watchOS Software and the Services (as defined in Section 5 below) in compliance with all applicable laws, including local laws of the country or region in which you reside or in which you download or use the watchOS Software and Services.</i></p>	<p><i>Ви погоджуєтесь використовувати Програмне забезпечення watchOS та Послуги (як це передбачено в розділі 5) відповідно до всіх чинних законів включно з місцевими законами країни або регіону, в якому Ви мешкаєте або в якому Ви завантажуйте чи використовуєте Програмне забезпечення watchOS та Послуги.</i></p>	<p>Трансплантація, опущення</p>
<p><i>Features of the watchOS Software and the Services may not be available in all languages or regions, some features may not be available or may vary based on age or region, and some may be restricted or unavailable from your service provider.</i></p>	<p><i>Функції Програмного Забезпечення watchOS та Послуг можуть бути доступні не для всіх мов та регіонів, деякі функції можуть бути недоступними або різнитися залежно від віку та регіону, а деякі можуть бути обмежені або недоступні залежно від постачальника послуг.</i></p>	<p>Лексична заміна (конкретизація), трансплантація</p>
<p><i>A Bluetooth connection to a supported Apple-branded device (“Paired Device”) with</i></p>	<p><i>Для деяких функцій Програмного забезпечення watchOS та Послуг</i></p>	<p>Трансплантація, перестановка, калькування</p>

<p><i>Wi-Fi or cellular data connection is required for some features of the watchOS Software and Services.</i></p>	<p><i>потрібно встановити підключення Bluetooth до підтримуваного пристрою марки Apple («Спарений Пристрій») із підключенням до мережі Wi-Fi або стільникової мережі передавання даних.</i></p>	
<p><i>Use of the App Store requires a unique user name and password combination, known as an Apple ID.</i></p>	<p><i>Використання App Store вимагає унікальну комбінацію імені користувача та пароля, яка називається Apple ID.</i></p>	<p>Перестановка, трансплантація</p>